

ΞΕΡΕΙ ΚΑΝΕΙΣ ΤΙΠΟΤΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΟΝΟ;

(ΟΠΩΣ, ΓΙΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ, ΠΟΙΟΣ ΤΟΝ ΔΙΔΑΞΕ;)*

Αμπτούλ
Τσιμοτί

Αχμέτ
Μεσάρ

Γκιόργκι
Κουντεσιάνι

Αλντί Σιάτ

Τόμι
Μάρκουσ

Μοχάμεντ
Εμππί
Νταντόν

Σερίφ
Χαντέλ

Γιουσέφ
Ρασούλ

Χοσέφ

* Αυτοί που είπαν, εκτίμησαν, συμπέραναν, διέδωσαν, δέχτηκαν, πείστηκαν πως στην Αγησιλάου πυροβόλησε και σκότωσε "ένας αλβανός" (γιατί εδώ "ο ρατσισμός και οι αλβανοί είναι πολύ κακά πράγματα"...)
ασφαλώς νοιώθουν αθώοι του αίματος

Point blank

Το μοτέρ...

Αν θέλω να σταματήσω έναν απλό τετράχρονο κινητήρα, που μαρσάρε πάνω στα νεύρα μου, μπορώ πάνω στην "μούρια" της στιγμής ν' αρχίσω να τον κλωτσάω. Τίποτα δεν θάναυ ικανό ν' αμφισβητήσει την ελικρίνεια της οργής μου: αυτό (θέλω) να σταματήσει να δουλεύει. Αλλά και τίποτα δεν πρόκειται να καταπραΐνει την αποτυχία μου: αυτό (κλωτσώντας το) θα συνεχίσει ατάραχο. Το λιγότερο που θα συμβεί θα είναι να μείνω με ένα πόδι - και υλικό για ιστορίες στους φίλους...

Τα πράγματα αγριεύουν αν έχουμε μπροστά μας την μηχανική του συστήματος. Τις σχέσεις, τους θεσμούς, που γρανάζι με γρανάζι, ρουλεμάν μέσα σε λιπαντικό, δουλεύουν εναντίον του συντριπτικά (και συντριμμένου) μεγαλύτερου μέρους της ανθρωπότητας. Μιλάμε για "μηχανές" αλληγορικά: δεν υπάρχει κανένα απόλυτο "αντικείμενο", κανένα απόλυτο "εξάρτημα", ούτε στα πρόσωπα ούτε στις σχέσεις. Κάνουμε μόνο την παρομοίωση.

Η γνώση του πως-δουλεύει-αυτό στην περίπτωση ενός κινητήρα είναι λυτρωτική: με βγάζει από τον κόπο αδέξιών και οδνηρών προσπαθειών, μου επιτρέπει να δράσω με εφευρετικότητα εκεί που χρειάζεται και μπορώ. Η γνώση του πως-δουλεύει-αυτό στην περίπτωση του κοινωνικού συστήματος είναι πολύ πιο δύσκολη, και πολύ πιο επικίνδυνη - γιατί ακριβώς πολύ παραπάνω λυτρωτική. Τελικά οι απελευθερωτικές εφευρετικές στην πράξη που εννοούνται απ' αυτήν την γνώση δεν είναι μια και δυο...

...και η φάμπρικα.

Η παρομοίωση και το συμμέρασμά της είναι κοινότητα: κανείς μέχρι εδώ δεν θα αρνηθεί πως το κοινωνικό σωματόζ σε οποιαδήποτε στιγμή του είναι αποτέλεσμα γνώσης, εμπειρίας, ανάλυσης και όχι μηχανικότητας. Κανείς: Θα κάνουμε την κοινοτυπία βαθύτερη: πώς σας φαίνονται τα κοινωνικά αντανακλαστικά; Τι λέτε για τον αυθορμητισμό;

Υποστηρίζουμε ότι δεν υπάρχει "αυθόρμητο" παρ' εκτός σαν εφεύρεση του ίδιου του συστήματος. Ή σαν οικειοθελής, εθελόδουλη παραίτηση από την εξήγηση. Από το εξηγείν. Είναι αδιάφορο το ποιός, πότε και γιατί επικαλείται το "αυθόρμητο". Σε κάθε περίπτωση μπαίνει από το παράθυρο και η διδυμη έννοια της αδράνειας. Οι συνήγοροι του "αυθορμητισμού" είναι στο πλευρό του υπάρχοντος. Να εξηγηθούμε.

Τι μπορεί να είναι η "αυτο-ορμή"; Η ορμή του εαυτού (μου/μας), ή η ορμή καθ' αυτή; Αν πρόκειται για το πρώτο είναι κοινότητα να πεί κανείς πως ο εαυτός (μου/μας) δεν ταυτίζεται με την "ορμή" του: κάνει πολλά άλλα, μεταξύ των οποίων και λογαριασμούς για το αν, που, πότε και εναντίον τίνος θα κατευθύνει την "ορμή" του. Ο εαυτός (μου/μας) σχεδιάζει. Ή, ακόμα σωστότερα, γνωρίζει και - μαθαίνει και το κάνει αυτό από το πρώτο δευτερόλεπτο της ύπαρξής του. Αλλά επίσης εξαρτάται - και - συγκροτείται με το περιβάλλον του, όντας διαρκώς "εαυτός - και - άλλος". Συνεπώς η "ορμή" του, όπως και κάθε εκδήλωση ζωής, είναι συναρτημένη με γνώση και άγνοια, με πάθη και φόβους, με επιθυμίες και απαγορεύσεις...

Όμως ο έπαινος στον "αυθορμητισμό" δεν είναι κατάφραση στα παραπάνω. Είναι διαφήμιση της ορμής καθ' αυτής. Αναγνώριση της "ορμητικότητας" σαν αυτοτελούς, ανεξάρτητης ιδιότητας των προσώπων και των σχέσεων. Γιαυτό και ο έπαινος βρίσκεται στο ρεπερτόριο μιας μακριάς αλυσίδας ιδεολόγων κάθε είδους: από κείνους που καλούν σε αυθόρμητες υποταγές μέχρι εκείνους που φαντασιώνουν αυθόρμητες επαναστάσεις.

Υπάρχει κι εδώ πάντως ένας υπολογισμός κρυφός. Η ορμή-από-μόνη-της είναι έννοια μηχανική. Που σχετίζεται με την μάζα. Σαν κοινωνική συμπεριφορά η ορμή καθ' αυτή είναι αυτόματη. Είναι αυτοματισμός. Ποιός άραγε έχει συμφέρον να υποδεικνύει, να χειροκροτεί, τον κοινωνικό αυτοματισμό σε οποιαδήποτε έκφρασή του; Εκείνος - και μόνο εκείνος - που θέλει για τον εαυτό του μια θέση χειριστή. Στην μικρομηχανική της εξουσίας υπάρχουν πολλές τέτοιες θέσεις.

Ο "αυθορμητισμός" είναι η ιδεολογία της καθ' αυτής ορμής στην κοινωνική ζωή - δηλαδή του κοινωνικού αυτοματισμού. Επιτρέπεται να είναι κανείς "αυθόρμητος" υπέρ ή κατά του οτιδήποτε - ακόμα κι αν υπάρξει κάποια ενόχληση με τον "αυθορμητισμό" δεν υπάρχει κανένας κίνδυνος. Όσο κι αν κλωτσάς το μοτέρ η φάμπρικα δουλεύει.

Πίστρε και μη ερευνα

Η μεγαλύτερη σε έκταση και βάρος διανοητική νίκη της θεολογίας βρίσκεται στον ύμνο του "απλού", της "απλότητας"... Οι θρησκείες έχουν κάθε συμφέρον και άμεσο όφελος από την καλλιέργεια του απλοϊσμού - και την διατήρηση των πελατών τους (της ανθρωπότητας) σε νηπιακή κατάσταση συναισθηματικά

και πνευματικά. Γιατί απέναντι σε οτιδήποτε αποδεικνύεται όχι-και-τόσο-απλό κρατάνε το μονοπώλιο της σύνθεσης. Η ιδεολογία είναι θρησκεία, η θρησκεία ιδεολογία. Και είναι αδιάφορο αν η σύνθεση είναι το "σώμα του θεού και της εκκλησίας" ή το corpus της μιας και της άλλης κλίμας ιερών του κοινωνικού. Σημασία έχει να "είναι όλα αλλά" - και η σύν-θεση μονοπώλιο.

Ο "αυθορμητισμός" έχει ιδιαίτερη θέση σε κάθε ιδεολογία, επειδή επιτρέπει στον "απλό" (άνθρωπο, λαό...) απλά να κινείται. Απλά να αντιδρά. (Κανείς δεν είναι τόσο βλάκας ώστε να πιστεύει ότι θα εξεφραστεί οποιαδήποτε "αντί-δραση" μέσα στο πεδίο του πομπιού...) Επειδή ο "αυθορμητισμός" αγιάζει την ελάχιστη βούληση, την μηδενική πρό-νοια και μεθόδεση, είναι σχεδόν συνώνυμος της "απλότητας". Με αυτή την έννοια είναι επίσης απόδειξη της αθωότητας: η "αυθόρμητη" συμπεριφορά δεν είναι υστερόβουλη. Γιαυτό σε πολλές περιπτώσεις ο "αυθορμητισμός" χαϊρεύεται σαν λάμψη παιδικότητας. Χωρίς κατά βάση κολασμένες προθέσεις.

Ναι - αλλά η κοινωνική απελευθέρωση έχει πολλές τέτοιες, γιατί είναι εκδικητική. Γιατί έχει μνήμη (γι' αυτό και ποτέ δεν πρόκειται να γίνει από "παιδιά"...)

Η μνήμη δεν είναι αυτο-δημιουργητή. Πολύ λιγότερο είναι αυτο-όρμητη.

Παρόλο λοιπόν που βρίσκονται στον αντίποδα της απελευθέρωσης τόσο ο αυθορμητισμός όσο και η απλότητα υμνούνται ιδιαίτερα σαν βασικά της δεδομένα. Είναι το ίδιο με το να προβάλεται η αστυνομία σαν μέρος του προλεταριάτου, επειδή οι πραιτωριανοί είναι μισθωτοί: δεν υπάρχει καλύτερος τρόπος να δημιουργηθεί προκαταβολική σύγκριση για οτιδήποτε από το να βάλεις στο κέντρο του την ακύρωσή του. Η απλότητα και ο αυθορμητισμός είναι η ακύρωση της κριτικής (δηλαδή: αρνησιακής) σκέψης και πράξης. Αν τώρα τα πρώτα τοποθετούνται εύκολα στο πεδίο της δεύτερης, δεν φτάνουν μόνο τα συμπεράσματα των ιερών για ένα τέτοιο κατόρθωμα. Έχουν το ρόλο τους και τα συμπεράσματα των πιστών.

Αυτό είναι μια άλλη κοινότητα αλήθεια. Ότι δηλαδή η μηχανική του συστήματος λειτουργεί όχι επειδή οι διευθυντές της είναι παντοδύναμοι, αλλά επειδή οι υπηκοοί της την δέχονται - και στο βαθμό που η διαστροφή της υπηκοότητας το επιτρέπει την απολαμβάνουν. Πράγμα που φέρνει όσους πράγματι εννοούν τον κοινωνικό πόλεμο σαν συνειδητή επιλογή τους αντιμετώπισης όχι μόνο με τους θεσμούς αλλά και την αλλοτριωμένη κοινωνία. Κυρίως μάλιστα μ' αυτήν, καθώς αυτή είναι που συντηρεί την "δύναμη" των θεσμών.

Είναι ένα φενακιασμένο υπάρχον που παριστάνει, στην μοριακότητα και την διασπορά του, πως είναι ακλόνητο. Όλοι του οι ιερείς και οι πιστοί, όλες του οι εκκλησίες ξεχνούν όμως πως καμμία ποίηση (και η κοινωνική απελευθέρωση είναι κατεξοχήν ποίηση) δεν ζήτησε ποτέ την άδεια για να γίνει, για να επιχειρηθεί...

Όταν οι αλλαγές (έξω ή μέσα σε εισαγωγικά) συντελούνται σύγχρονα με τη ζωή μας, καταγωγικά, και σε όλες τις κλίμακες είναι σκανά επίπου - και χρειάζεται ιδιαίτερο πείσμα - να τις αναγνωρίζουμε. Επιπλέον η μέθοδος (δηλαδή: η δυνατότητα όχι μόνο εμπειρικά αλλά και θεωρητικά να ξεχωρίζουμε το τι είναι τί) αποκτάει τρομακτική σημασία.

Η κοινωνία που ζούμε (όπως ζούμε...), της οποίας η έκταση αρχίζει από τους φίλους μας και φτάνει μέχρι την άλλη άκρη του πλανήτη, διατρέχεται από έναν παροξυσμό αλλαγών (έξω ή μέσα σε εισαγωγικά) των οποίων ο κοινός τόπος με μια μονάκα λέξη μπορεί να αποδοθεί: υσοπρότητα. Πριν δέκα χρόνια για παράδειγμα η ελληνική δημοσιότητα "οκανδαλιζόταν" από το "φαινόμενο Κοσκωτά", ενώ σε μια άλλη κλίμακα παρακολουθούσε με περιέργεια την αρχή των σπασμών της μιας από τις δύο "υπερδυνάμεις". Σήμερα η μέση (κυρίαρχη) φαντασίωση και πρακτική πλουτισμού είναι κίχες φορές πιο ανελέητη, πιο κομπούρηνη, πιο δίκτυη και πιο αιμοβόρα από τα κόλλα εκείνου του κούρτου τραπεζίτη - ενώ ταυτόχρονα ο στροβιλιμός ενός νέου παγκόσμιου πολέμου καταναλώνεται σαν άνοδοι και πτώσεις στο μόνο "είδος" που έχει υποτίθεται αξία: στην τιμή του χρήματος.

Η υσοπρότητα είναι απονικητική: το νοιάζουμε και το νοιάζετε. Οι καινούργιοι αρπάζει (της θαρβαρότητας) που καταλαβαίνουμε ότι γεννιούνται ήδη μέσα ο' αυτήν την ασφύξια είναι σκορπισμένοι σχεδόν παντού στα μητροπολιτικά πεδία - απομονωμένοι, αποκλεισμένοι, με τον θυμό τους εσθκλειστο στα όρια των εμπειριών τους. Και ταυτόχρονα ενόπιοι μιας αναμέτρησης με τα πάντα: γιατί σ' αλήθεια είναι ελάχισια εκείνα μέσα στον υπάρχοντα κόσμο που θα άξιζαν τον σεβασμό.

Αν η καπιταλιστική, κρατική, πατριωτική, επενδυτική, σεξουαλική, μεταφυσική, οικογενειακή, τηλεοπτική, τηλεφωνική, τηλεφωνική, δικτυακή, ιδεολογική (και οποιοδήποτε άλλο επιθετικό της ταίριαζε) αθλιότητα είναι ένα παγκόσμιο καζάνι που χωράει εκατομμύρια υπηκόους (που θα άξιζαν διαφορετικά "τύχη" αλλά θα έπρεπε να είναι πολύ λιγότερο "υπήκοοι" για να τις αξίζουν), αν λοιπόν αυτό το καζάνι είναι ότι έχουμε μπροστά μας και γύρω μας, η φωτιά που καίει εμάς είναι εντελώς διαφορετική. Είναι εχθρική, και θέλουμε να γίνει εχθρικότερη.

Σε αυτή τη διαδικασία κάνουμε, και θα κάνουμε και λάθη. Είναι αναπόφευκτο, εφόσον πρέπει να γεφυρώσουμε - σε πείσμα των ελλειψιών καιρών - την απόσταση ανάμεσα στην εμπειρία και την θεωρία, την επιθυμία και την δράση. Μόνο οι νεκροί δεν κάνουν λάθη - από αυτήν την άποψη πράγματι οι υπηρέτες του συστήματος (όλοι οι υπηρέτες του) είναι αλάνθαστοι: είναι νεκροζώνταντοι.

Στην πραγματικότητα θα κριθούμε όχι από το μέγεθος των "υικών" ή των "πτώων" μας - οι δεύτερες προκύπτουν να είναι πάντα περισσότερες από τις πρώτες. Θα κριθούμε από την αυστηρότητα με την οποία θα κρατήσουμε - και θα βαθύνουμε - τις θέσεις μας. Τις θέσεις μάχης.

Της προλεταριακής θέσης μάχης.

μο τρόπο: από την ανοιχτή βία ως τον φιλανθρωπισμό.

Μ' αυτή την έννοια ο "αλβανός" στα βαλκάνια δεν είναι απλά ο ανειδίκευτος που εθνικοποιείται για να υποτιμηθεί σαν μετανάστης στην Ελλάδα ή στην Ιταλία. Είναι επιπλέον η φιγούρα που είναι "εθνικά υποτιμημένη", ακόμα και μέσα στο ίδιο της το μητρικό υπνωδωμάτιο - είναι δηλαδή ο προλετάριος που είναι απαξιωμένος οριακά ακόμα και πριν μεταναστεύσει. Δεν του "αξιζει" καν ένα κράτος - νταβατζής που να διαπραγματεύεται (ή να "προστατεύει") την ελάχιστη συλλογική αξία του, σαν υπηκόου. Έτσι ώστε να είναι "διαθέσιμος" για την παραδειγματική, γενική, απρόσωπη και αδιάφορη όχι μόνο εκμετάλλευση αλλά και εξόπλιση: είτε στα νερά της Αδριατικής, είτε στα βουνά της Πίνδου, είτε στα οροπέδια του Κοσόβου, είτε στα γρανάζια του "παράνομου" κεφάλαιου, είτε....

Τα πράγματα ήταν έτσι από την αρχή της δεκαετίας. Πρόκειται ωστόσο πάντα για ένα εθνικό ψευδώνυμο της άκρης (και της αιμορραγούσας καρδιάς) του προλεταριάτου. Ψευδώνυμο το οποίο μπορούμε να χρησιμοποιούμε μόνο στο βαθμό που αντιστρέφουμε το καθεστωτικό νόημά του, αποκαλύπτοντας τους πραγματικούς χειρισμούς της οργάνωσης της εκμετάλλευσης, της καταπίεσης, του θανάτου. Στο βαθμό που αντιστρέφουμε το "αλβανός" αναδεικνύοντας αυτό που πραγματικά είναι: το όνομα της ταξικής θέσης. Γιατί ανάμεσα στην "τύχη του αλβανού" προλετάριου και σε εκείνη του "έλληνα" για παράδειγμα μεσολαβεί ο καταμερισμός και η ιεράρχηση, συσχετισμοί παγκόσμια τελικά, που ακόμα και έχουν αποφασιστεί ερήμην μας, δεν είναι καθόλου έξω από τις "τύχες" μας, αλλά και τις πρωτογενείς συμπεριφορές μας: ο "έλληνας" θα επωφεληθεί από την εθνική του ανωτερότητα εντός έδρας ακόμα και όταν βρεθεί στα πιο σκοτεινά σημεία του κάκρου: στο δικαστήριο, στο αστυνομικό τμήμα, στη φυλακή. Αν είσαι "έλληνας" διαρρήκτης δικάζεσαι - αν είσαι "αλβανός" πορτοφολάς εκτελείσαι επιτόπου... Μ' αυτή την έννοια ο "αλβανός" στα βαλκάνια (όπως ο "αλγερίνος" για παράδειγμα στη γαλλία ή ο "τούρκος" παλιότερα και ο "ανατολικός" σήμερα στη γερμανία) γίνεται αντικείμενο διπλής σύνθλιψης: σαν ανειδίκευτος εργάτης μάζα, στον πάτο της παραγωγικής αλυσίδας - και σαν "εθνική" (αλλού "φυλετική" ή "θρησκευτική") συλλογική εκροή εργασίας που ρυθμίζεται από την γεωπολιτική του καταμερισμού, στην πιο ακραία θέση, στο χείλος του γκρεμού της συνολικής κοινωνικής χειραγώγησης.

ΕΜΕΙΣ ΠΟΙΟΙ ΕΙΜΑΣΤΕ;

Αυτή η βάρβαρη συνθήκη λέγεται, με μια λέξη απαρτί. Ακριβώς επειδή τα ουσιαστικότερα και μεγαλύτερα κέρδη των αφεντικών προέρχονται πάντα από την διαχείριση του ανειδίκευτου εργάτη, το να είσαι "αλβανός" σημαίνει αυτό που ξέρουμε πολύ καλά εδώ και δέκα χρόνια. Το να βρίσκεσαι βίαια μεταξύ της ζωντανής εξαθλίωσης και μιας εκτέλεσης με αναστολή....

Απέναντι σ' αυτήν την πραγματικότητα εκατοντάδες σύντροφοι και συντρόφισσες δεν θα μπορούσαν να παλευτούν για τη διορατικότητά τους, κιαν επίσης στα τέλη μάρτη του '99 οι αδυναμίες και οι ελλείψεις μας έμελλε να δείξουν το πραγματικό τους μέγεθος, όμως ήταν μέσα από την ανταγωνιστική εμπειρία του είμαστε όλοι μετα-

πιμονή όλα αυτά τα χρόνια έχουμε διαδηλώσει δυναμικά, έχουμε αφισκολλήσει, έχουμε μοιράσει χιλιάδες προκηρύξεις και έντυπα που συγκλίνουν στο είμαστε όλοι μετανάστες - και ακόμα στο είμαστε όλοι αλβανοί. Αυτό το καταφατικό πρώτο πληθυντικό δεν είναι λογοπαίγνιο. Είναι η πολεμική ιαχρή που βγαίνει από δεκάδες πόρους των εμπειριών του καθημερινού ταξικού ανταγωνισμού στη μητρόπολη, για να πει με τρεις μονάχα λέξεις αυτό που πολλοί φοβούνται: ότι αναγνωρίζουμε, ότι είμαστε σε θέση να αναγνωρίσουμε το ταξικό μίσος του "να είσαι αλβανός". Είναι η πολεμική ιαχρή που συνοδεύει την ανακάλυψη ενός περάσματος: από τα "εθνικά" ψευδώνυμα της παγκόσμιας εργατικής διαστρωμάτωσης στον ανταγωνιστικό (και αντιφατικό) κόσμο του πολυεθνικού κοινωνικού προλεταρίου.

"Μυρίζει αίμα εκεί, ή μας φαίνεται;"

Τον φλεβάρη του '98, (του '98 - όχι του '99!) σ' αυτές εδώ τις σελίδες κάναμε την ερώτηση, που αφορούσε το Κοσσυφοπέδιο. Ξανά θα έπρεπε να περάσουν καμμία δεκαπενταριά μήνες για να αποκαλυφθούν σαν ηλίθιοι, απάνθρωποι, κλπ. Αλλά τότε, στις αρχές της προηγουμένης χρονιάς, τέτοιες ερωτήσεις μπορούσαν ακόμα να θεωρηθούν ανώδυνες, να μετρηθούν σαν εμμονές, και φυσικά να μην απαντηθούν.

Εν τω μεταξύ θα ήταν δυνατόν (αν κάποιος το ήθελε) να αναγνωριστεί η συνεργατική μεθόδευση κάποιου "λύση" εκεί πάνω, στο Κοσσυφοπέδιο: συνεργατική ανάμεσα σ' εκείνους που ένα χρόνο μετά θα παρίσταναν τους αντιπάλους. Από καθαρά τεχνική άποψη ακόμα και οι προπαρασκευαστικές κυκλωτικές κινήσεις διάφορων κρατών (δηλαδή αφεντικών) γειτονικών ή μακρυνότερων ήταν ορατές μέσα στην διπλωματική κινικότητα της "εξεύρεσης μιας ειρηνικής λύσης". Η νατοϊκή απόβαση, το γραντ φινάλε, ετοιμαζόταν (πάντα με διακριτική αλληλοβοήθεια) από το καλοκαίρι του '98. Η λύση πλησίαζε με δρασκελιές.

"Λύση" - αλλά σε ποιά "πρόβλημα"; Στο πρόβλημα της τύχης μιας επαρχίας ενός κράτους; Στο πρόβλημα της μετάβασης της γιουγκοσλαβίας στην οικονομία της αγοράς; Στο πρόβλημα της μοιρασιάς των βαλκανίων; Στο πρόβλημα του εντεινόμενου ευρω-αμερικανο-ρωδικού ανταγωνισμού; Σ' όλα αυτά; Με ποιά δοσολογία;

Ο τρόπος που εντοπίζεται κάθε "πρόβλημα" και η ιεράρχηση των παραμέτρων του είναι μονόδρομος για οποιαδήποτε γνώμη στη συνείδηση. Ακριβώς γι' αυτό, πάνω στο ματωμένο ήδη από σφαίρες σώμα της Κοσσοβαρικής κοινωνίας, το καλοκαίρι του '98 (όπως ωριότερα της Βοσνιακής, όπως σε πολλές μεριές του κόσμου ακόμα) πολλοί διεθνώς θα μιλάγαν για "πρόβλημα" - ελάχιστοι όμως θα είχαν λόγους να αναγνωρίσουν τον ταξικό πόλεμο στην παγκόσμια εξέλιξη του. Ποιοί άλλωστε είχαν και έχουν λόγο να αποκαλύψουν ότι Το "πρόβλημα" για τα αφεντικά είναι η γενική διαχείριση της απαξίωσης του πλεονάζοντος (ή μη παραγωγικού/καταναλωτικού) προλεταριάτου, και ότι εκεί υπάρχει ένα ειδικό κεφάλαιο για αυτούς κι' αυτές που είναι - στη - θέση - να - είναι - "αλβανοί" (ή/και "μουσουλμάνοι", ή/και...); Ποιοί θα αναγνωρίζαν όλες τις άλλες πλευρές αυτής της επιχείρησης σαν παράμετρος του θεμελιακού (κρατικού και καπιταλιστικού) κανιβαλισμού;

Αν τώρα οι καλύτεροι σύντροφοι και συντρόφισσες δεν θα μπορούσαν να παλευτούν για τη διορατικότητά τους, κιαν επίσης στα τέλη μάρτη του '99 οι αδυναμίες και οι ελλείψεις μας έμελλε να δείξουν το πραγματικό τους μέγεθος, όμως ήταν μέσα από την ανταγωνιστική εμπειρία του είμαστε όλοι μετα-

νάστες και του είμαστε όλοι αλβανοί που έγινε κατορθωτό να αναδυθεί ακέραια η ταξική συνειδητοποίηση του παροξυσμού της βίας στο Κοσσυφοπέδιο. Ποιά συνειδητοποίηση; Ότι ο κοινωνικός, ταξικός, εχθρός μας βρίσκεται κατ' ευθείαν εδώ - μέσα, ακόμα κιόταν (κυρίως τότε) προσπαθεί να "κρυφτεί" ληηλατώντας "αλλού"!

Ξαφιασμένοι λιγότερο ή περισσότερο από τον θόρυβο των νατοϊκών τζετ - και τους εύστοχους βομβαρδισμούς των μίγντια παντού - δεν αναλωθήκαμε ωστόσο ούτε δευτερόλεπτο σε μεταφυσικές φλυαρίες περί νέας τάξης, σε οικονομίστικες αρλούμπες ή σε ιστορικόστικα κολλάζ, ψάχνοντας ποιά είναι το "πρόβλημα". Δεν διαδηλώναμε εμείς στην Κόρινθο ενάντια στην συλλογική δολοφονική δράση των ελλήνων μικροϊδιοκτητών σε βάρος των "αλβανών κλεφτών";... Από την θέση του είμαστε όλοι... είτε εναέριος είτε χερσαίος, είτε από τον Κλάρκ είτε από τον Αρκάν, ο θάνατος σημάδεψε πάλι μαζικά - το καταλαβαίναμε ακόμα κι αν δεν μπορούσαμε να το αναλύσουμε με επάρκεια - την ίδια ταξική φιγούρα. Ενωμένη τώρα σαν θέση όχι εντός της εθνοκρατικής μορφής γιουγκοσλαβία ή Ελλάδα, αλλά στην παγκόσμια μορφή του κοινωνικού εργοστάσιου / κάτεργου.

Ναι. Μόνο απ' αυτήν την αφετηρία, την αφετηρία του είμαστε όλοι μετανάστες, είμαστε όλοι αλβανοί θα μπορούσαμε να αναγνωρίσουμε όχι έναν "πόλεμο" που παρεμβάλλεται σα σειρήνες, σαν έκτακτη είδηση ανάμεσα σε διαφημίσεις: αλλά το συγκεκριμένο, παραδειγματικό, οριακό τμήμα ενός πολέμου που διεξάγεται από τα αφεντικά σε κάθε δυνατή κλίμακα: από την τεχνικά και πολιτικά κατώτερη (;) του νοικοκυραίου μικροϊδιοκτήτη, ως την τεχνικά και πολιτικά ανώτερη (;) της πλανητομπαταρίας.

Ναι. Μόνο από την αφετηρία του είμαστε όλοι... ένα μέρος του μαυροκόκκινου μπλοκ μπόρεσε να διαδηλώσει εναντίον της "εταίρειας ελληνοσερβικής φιλίας" (μαγαζί των αδελφών μουσικών υπηρεσιών), εναντίον των γραφείων της ΜΕΤΚΑ (ιδιοκτήτριας των εθνικών επενδυτών Μυτιληναίου και Κόκκαλη), εναντίον του ιερού ναού της μητροπόλεως... ενάντια δηλαδή σε μερικούς από τους εδώ χειριστές της βίας, της εκμετάλλευσης, της λεηλασίας, της ιδεολογίας, της εξόπλισης, του θανάτου.

Ναι. Μόνο απ' τη θέση του είμαστε όλοι... θα μπορούσαμε να κάνουμε πράξη την ταξική συνείδηση που δεν είναι λόγια και αφηρημένα "διεθνιστική" (ισοροπώντας μελαγχολικά και φρόνιμα στο κενό της) αλλά είναι έργο έχθρας, μίσους στα "δικά μας" αφεντικά....

Ναι. Μόνο έτσι καταλάβαμε έγκαιρα τι ακριβώς ήταν ο "αντιαμερικάνικος αντιιμπεριαλισμός" του ελληνικού "λαού": αυτό που έρχοχα διατύπωναν σύντροφοι απ' τη Θεσσαλονίκη ο αντιιμπεριαλισμός σας είναι ή άκρα αριστερά του χρηματιστηρίου.....

Δεν ήταν πολλά αυτά που είπαμε ή κάναμε. Ήταν ελάχιστα. Και μπορεί λιγότερα ακόμα κι' από ελάχιστα, αν αναλογιστούμε το μέγεθος της ηθικής, συναισθηματικής και διανοητικής ερήμου που επιτεύχθηκε μέσα σε 80 μέρες οργανωμένης βίας μεγάλης κλίμακας, και όχι μόνο στο Κοσσυφοπέδιο. Δεν είμαστε νικητές, ούτε δικαιωμένοι.

Είμαστε όμως ξεκάθαροι μέσα στους παράπλευρους πολέμους που έγιναν τον ίδιο καιρό. Κιαν ο οποιοσδήποτε απολογισμός είναι ευθύνη των ιδίων των δραστάν τους, πάντως τα λόγια και οι πράξεις μας στο δρόμο θα ήταν αδύνατο να παρεξηγηθούν από οποιονδήποτε.

Κι εδώ που τα λέμε δεν παρεξηγήθηκαν καθόλου....

ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΤΙ ΘΕΛΟΥΝ;

Δύο διαφορετικά έντυπα του (ας το πούμε σχηματικά: "επαναστατικού ξεριπιοεισμεγαλωρέ") συναφούς κατάλαβαν μια χαρά και ανέλαβαν να μας τακτοποιήσουν κατάλληλα, λούζοντας μας γραπτά στις αρχές του περασμένου καλοκαιριού. Αντιπαρερχόμαστε τους λεκτικούς σχετούς που πάντα χαρακτηρίζουν τους εμπνευστές τους. Θα εσιτάσουμε σε έναν μόνο, κοινό χαρακτηρισμό της εναντίον μας φιλολογίας, γιατί έχει ενδιαφέρον: είμαστε (λένε) "φιλοαλβανοί". Ναι; Καλά.... Είτε έτσι είτε αλλιώς αυτό είναι αληθινά αποκαλυπτικό.

Πόσο απέχει το "φιλοαλβανοί" από το είμαστε όλοι αλβανοί; Όσο ο διανοητικός και κοινωνικός κομφορμιός από το ταξικό μίσος - έστω την πρώτη σταγόνα του. Η κατασκευή του "φιλοαλβανισμού" πρώτα μια υπηρεσία έχει να προσφέρει: να δικαιολογεί τις ισοροπίες της σιωπηλής ή ηχηρής συνενοχής στα (εντόπια) αφεντικά. Ή να σώζει τα προσήματα ενός αγνού ιδεαλιστικού διεθνισμού που ορφανός πια από ζωντανά κοινωνικά υποκείμενα σέρνεται σα φάντασμα μέσα στα ερείπια. Όχι μόνο εδώ, αλλά σε όλον τον αναπτυσσόμενο κόσμο.

Για την πρώτη εκδοχή, αυτήν όπου ο υποτιθέμενος "φιλοαλβανισμός" μας είναι ό, τι πρόλαβε να αρπάξει ο νεογέννητος πατριωτικός κώλος μερικών πρώην (αντιεξουσιαστών) που τρέχουν να χωθούν στην αγκαλιά του κκε δεν έχουμε να πούμε τίποτα καινούργιο. Δεν είναι η πρώτη φορά που ο σταλινομουλταρισμός λύνει υπαρξιακά προβλήματα. Ούτε η πρώτη φορά που το εθνοστέντον αποδεικνύεται δραστικότερο του υποστέντον. Για την άλλη εκδοχή όμως, εκείνη που μας θέλει "φιλοαλβανούς" επειδή δεν κρατάμε τις ισοροπίες μιας χρυστής ουδετερότητας πρέπει να πούμε δυο κομβικές. Μόνο και μόνο επειδή καθυστερημένα, πρωτόγονα και αγχωμένα έφτασε τελικά ως εδώ η αμηνανία που απλώθηκε και έκανε τη δουλειά του σε όλη την ευρώπη, στον πρώτο γύρο του γιουγκοσλαβικού σφαγείου, ανάμεσα '92 και '95, στη Βοσνία.

Δεν ήταν λίγοι λοιπόν εκείνοι των καλών προθέσεων και των εξίσου ευπρεπών κοινωνικών θέσεων που θεωρούσαν ήδη τότε πως ".....θα έπρεπε να μιλήσουν τη γλώσσα της διεθνιστικής προλεταριακής αλληλεγγύης αντί να κατηγορήσουν τα σέρβικα αφεντικά ειδικά". Ξέχασαν όμως ότι αυτό που τους αναλογούσε ήταν να στραφούν αποφασιστικά εναντίον των δικών τους αφεντικών ειδικά - και όχι να ψάχνουν γενικά αξιόπιστους συνομιλητές της διεθνούς προλεταριακής αλληλεγγύης.... Ξέχασαν; Ξέχασαν πως αυτή η αλληλεγγύη είναι τιποτένια όταν εμφανίζεται σαν αγουροξυπηνημένη παρθένα χορεύοντας πάνω σ' αυτούς που θα 'πρεπε πριν απ' όλα να εκδικηθεί; Ξέχασαν πως οι ετοιμοπαράδοτοι διεθνιστές άγγελοι της κόλασης είναι μια βολική φαντασίωση της σοσιαλδημοκρατίας, αφού οφείλουν να έχουν καθαρά χέρια, μεγάλη καρδιά και καθόλου μνήμη; Ξέχασαν;

Ας μην κοροϊδεύομαστε. Αν γιαυτόν τον "έντιμο διεθνισμό" δεν υπήρξε κανένα επειγόν ειδικό ταξικό καθήκον εντός έδρας σε καιρό πολέμου, είναι επειδή δεν του το επέτρεπε η κοινωνική θέση των θαυμαστών του. Η ώριμη νηφαλιότητά τους και οι εξουσιαστικότητες γενεαλογίες των (υποτιθέμενων) αιτών οποιασδήποτε σφαγής (και η Βοσνία τότε ακολούθησε τη μοίρα των προηγούμενων) είναι οι σηματοδότες αυτής της θέσης. Δεν ήταν, σε καμμία περίπτωση ....όλοι Βόσνι-

οι. Ήταν, αντίθετα, ανεβασμένοι πολύ ψηλότερα, εκεί που προβλέπει και επιτρέπει η αφομοίωση της οικονομικής και πολιτιστικής ανωτερότητας ενός ευρωπαϊκού απέναντι σ' έναν μουσουλμάνο. Από αυτό το ύψος μπορεί ο καθένας να ρωτάει με θεατρινίστικη αγωνία την ματωμένη πλέμπα: *μα που είναι ο διεθνισμός σας αδελφια; Ο δικός μου είναι εδώ....* Καλού κακού πάντως κρατιέται για να μην πέσει.

Πίσω λοιπόν από την βιτρίνα της αγνότητας του να κρατάει κανείς τις αρμόζουσες αποστάσεις από την βία - απ' όπου - κιαν - προέρχεται κρύφτηκε σε πρώτο χρόνο μεταξύ '92 - '95 στην Ευρώπη, με αφορμή τον θάνατο της Βοσνίας, με επίδεξιο αλλά και χυδαίο τρόπο η αλήθεια πως το προλεταριάτο είναι παγκόσμιο, και σαν τέτοιο αποκτάει οικουμενική ταξική συνείδηση πολεμώντας με μίσος τα αφεντικά που έχει μπροστά του: ειδικά σε συνθήκες διεθνούς αναταραχής. Ξεφάνιστηκε και η συνέπεια αυτής της αλήθειας, τόσο κρίσιμη πλέον: πως στο εσωτερικό των αναπτυσσόμενων, των μητροπολιτικών κοινωνιών φαίνεται να μην συμβαίνει τίποτα εφιαλτικά εχθρικό όχι για κάποιον άλλο λόγο αλλά επειδή συστηματικά δεν φαίνεται το προλεταριάτο: είναι όλοι μετανάστες. Εκτός των τοιχών....

Το συμπάγες αυτό καθεστώς φαινομένων και μη φαινομένων η διεθνιστική (ήδη: ιδεολογική) αγνότητα δεν μπορεί να το σπάσει - αντίθετα το ανέχεται και το συντηρεί. Το όριο είναι ταξικό - όχι γεωγραφικό. Αυτοί που δεν είναι μετανάστες (και δεν είναι αλβανοί ή κάτι ανάλογο) λίγα παραπάνω θα είχαν να κάνουν αλλά έκαναν - από το να μελαγχολήσουν .... για την κατάσταση του κόσμου.... Πράγμα που επέτρεψε στα υπαρκτά ευρωαφεντικά να πατήσουν πιο γερά στον επόμενο γύρο, αυτόν του '98 - '99. Η νομιμοποίηση των μιλιταριστικών τους μηχανών υπό την μορφή της "μόνης πραγματικής δυνατοότητας" να ελεγχθούν οι "αλληλοσπαραγμοί των πρωτόγονων", και να επιτευχθεί τουλάχιστον ο πρακτικός διεθνισμός της ειρήνης (των αφεντικών) δεν είναι κατευθείαν πάρεργο του αριστοκρατικού εργατικού "διεθνισμού": όμως αυτός ο τελευταίος υποδεικνύει πως δεν συντρέχει λόγος εμφυλίου πολέμου στις μητροπόλεις όσο τα "θύματα" των "περιφερειακών συγκρούσεων" είναι πράγματι τόσο πρωτόγονα.... και "αλλού".....

Η χρυσή απομόνωση λοιπόν εκείνων που βαφτίζουν αυτή την ιδεολογική συνθήκη προλεταριακή δεν είναι συνειδητή - παρά μόνο σαν η ανομολόγητη επίγνωση ότι αποτελούν, οι ίδιοι, τους φρεσκοσιδερωμένους ιεραπόστολους μιας ιδεαλιστικής ευχής, ζώντας ταυτόχρονα με την έγνοια να σώσουν την ψυχή τους. Ενός σω βέβαια οι κολασμένοι πεθαινούν προσπαθώντας να σώσουν "μόνο" τη ζωή τους. Και την αξιοπρέπειά τους θα λέγαμε, αλλά είναι γνωστό ότι ο καθένας μπορεί να κοροϊδεύει ή να σπαράζει όπως και όσο γουστάρει με τη λέξη....

Έτσι αν αύριο ανακαλύψει κανείς ανάμεσα στους "λαθρο"μετανάστες του ελληνικού παραδείσου έναν ή πολλούς εθνικισμούς η διεθνιστική του αποστροφή θα είναι "λογική". Ήττα "λογικά" επίσης δεν θα νοιώσει. Η απαίτηση όμως, ύστερα από δέκα χρόνια φόνων και βιασμών κάθε είδους, να είναι οι κολασμένοι τόσο μεγαλόψυχοι ώστε να τρέχουν να δώσουν θάρρος σε κάθε τρυφερό αλτροϊστική που όμορφα και ωραία θέλει να τους πείσει πως ό, τι έχουν τραβήξει είναι το ίδιο με τα πάθη α(προσ)διόριστων μικροεπενδυτών της οποιας εξουσίας, ε, αυτή η απαίτηση είναι ξερα παρανοϊκή. Όχι επειδή αυτοί οι προλετάριοι είναι αδύνατο να αναγνωρίσουν την (α-εθνική) συνέχεια της μισθωτής αλυσίδας της οποίας στην πιο βαριά άκρη είναι δεμένη η ζωή τους. Αλλά επειδή αντίθετα όταν το κάνουν σπάνε την αλυσίδα πρώτα και κύρια στις δικές τους γραμμές, χαρίζοντας τους μικροαστικούς της κρίκους εκεί που ανήκουν: στο κράτος.

Όταν λοιπόν θα γίνουν οι μεγαλειώδεις ταξικές συγκρούσεις από όσους ρητά αρνούνται ότι είναι αλβα-

νοί (για λογαριασμό όμως αυτών των τελευταίων) τότε ας ζητηθούν τα ρέστα κι απ' αυτούς και από εμάς.

Εν τω μεταξύ, και επειδή τα λόγια είναι πολύ ευκολότερα, έχουμε εντοπιστεί σαν "φιλοαλβανοί" από τα ραντάρ της άκρας αριστεράς της εξασφάλισης, όπως εξάλλου είμαστε σταθερά "προβοκάτορες" για την αριστερά της. Τελικά ξέρουν καλά τι εννοούν:

- πρώτο, ότι "αλβανοί" είναι μόνο εκείνοι που έχουν τέτοιο διαβατήριο, και άρα κάθε άλλος στην καλύτερη περίπτωση μόνο "φιλό-" μπορεί να είναι....

- δεύτερο, ότι αυτό το "φιλό-" είναι ύποπτο....

- τρίτο, και κυριότερο, ότι το "αλβανός" (στην Αθήνα, στα Τίρανα, στην Πρίστινα ή στο Πρίντζε) δεν είναι το όνομα της ταξικής θέσης των βαλκανίων προλεταρίων, αλλά η "εθνικότητα" μερικών από τους πολλούς και αποκρουστικούς χειραγωγούμενους....

- τέταρτο, ότι απέναντι σ' αυτό δεν μπορεί να κάνει κανείς τίποτα, εκτός από την "εξυπνάδα να τα πιάνει", ή την αμηνανία της "απεύθυνσης στους μετανάστες", αλλά - εννοείται - με τους ποιστικά ανώτερους όρους του.... Που σημαίνει πως σε κάθε περίπτωση η μόνη επιπρηπτή στάση είναι έξω από την ταξική θέση, κάνοντας τη δουλειά του πράκτορα κάποιας κρατικής υπηρεσίας ή του ατζέντη της απελευθέρωσης...

- πέμπτο, ότι η σωστή θέση για όλους μας (προσοχή: όχι η "σωστή άποψη", αλλά εκείνο που υπάρχει πιο πριν, η σωστή κοινωνική και πολιτική αφετηρία κάθε άποψης...) είναι έξω και μακριά από το είμαστε όλοι αλβανοί, έξω και μακριά από την καρδιά του βαλκανικού προλεταριάτου, από πάνω του - με τις καλύτερες όμως προθέσεις....

Παραδεχόμαστε ότι δεν περιμέναμε κάτι διαφορετικό. Δεν είναι μια θεωρητική μυωπία που μπορεί να διορθωθεί. Δεν είναι ο ιδεολογικός δολτωτισμός μόνη του - είναι κυρίως η κοινωνική θέση που απαγορεύει να εννοήσει κανείς τί άλλο από "φιλοσέρβους" ή/και "φιλοαλβανούς" θα μπορούσε να έχει θέση, στο φόντο της καταστροφής του Κοσσυφοπεδίου - άρα γενικά. Είναι ο μικροαστικός ζιζανόφας που γλεντοκοπάει παίζοντας με λέξεις όπως κεφάλαιο και κράτος για να φτιάξει άρον άρον τη σούπα της ταξικής (απο)σύνθεσης, μέσα στην οποία η ελληνίδα καθηγήτρια μπορεί να χορεύει αγκαλιά με την ουκρανή καθαρίστρια, υπό την βασική προϋπόθεση πάντα ότι το κέντρο του κόσμου - του προλεταριακού κόσμου (άρα και η πολιτική εγκυρότητα της δράσης του) βρίσκεται στο κεφάλι (της καθηγήτριας) και όχι στα πόδια (της καθαρίστριας).

Πόσο εύκολο είναι αυτό το μαγεύεμα; Πανεύκολο αν κάποιος (αντιγράφουμε): ".....πιστεύει ότι είναι ενάντια στο κεφάλαιο και το κράτος"... Πιστεύει; Ε, ναι.... πιστεύει....

Τι κρίμα όμως! Έτσι κι ακουμπήσεις τον πάτο του βαρελιού, από κάτω σου ή ακόμα χειρότερα από πάνω σου, δεν πιστεύεις τίποτα. Έχεις τα χάλια σου, όλες τις πληγές του κόσμου - ή, από πολιτική άποψη, σέρνεις ένα κάρο ελλείψεις, απορίες, αδυναμίες.... αλλά δεν πιστεύεις διάολε!!

Να φταίει μήπως αυτό που δε θέλουμε να μυθοποιούμε τίποτα; Να φταίει αυτό που μας αναγκάζει να επαναοικειοποιηθούμε τα πάντα με λυσασμένη ακρίβεια;

(Κρατείστε την ερώτηση: είναι μοντέλο του '99...)

Η Φατιμά Νέβιτς, Βόσνια μουσουλμάνη κάτοικος Σεράγεβο, γέννησε λίγο μετά τα μεσάνυχτα δευτέρας προς τρίτη (11 προς 12 οκτωβρίου) ένα υγιές αγοράκι. Αλλά η χαρά της θα πρέπει να ήταν κάπως αμείγλη όταν έμαθε πως το μωρό της "μετέφηξε" από τους ιερείς του "υπερπληθυσμιακού κινήτου" σαν η 6 τρισεκατομμύρια ψυχή του πλανήτη. Σαν μια μικρή μονογονεϊκή σταγόνα που ξεχώρισε χωρίς να το θέλει το ποτήρι της "απειλής".

Γιατί λοιπόν αυτό το μωρό (ή πιο

αποδιάθρωση

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

συστά: γιατί η γέννα μιας μουσουλμάνας) επιλέχτηκε σαν σύμβολο ενός τέτοιου "προβλήματος". Οι γραφειοκράτες του ΟΗΕ παράστησαν καθόλου πειστικά τους αθώους υποστηρίχτες πως η επιλογή έγινε για καθαρά τεχνικούς λόγους, μιας και ο γ-γ- του οργανισμού βρισκόταν στο Σεράγεβο, και θα έπρεπε να "σχημαίσει" αυτοπροσώπως την λεγόνα της εξετρισεκατομμυριοστής ζωής... Όμως αν η σταγόνα δεν ξεχώριζε στο Σεράγεβο θα ξεχώριζε κάπου στην Ασία ή στην Αφρική; *εξεί* είναι που υπάρχει το "πρόβλημα". Τα αμερικανικά, τα ευρωπαϊκά, και γενικά τα βόρεια αναπτυγμένα μωρά δεν είναι μέρος του "προβλήματος του υπερπληθυσμού". Είναι "λίγα" - αν και ληγαίνονται, μαζί με τους γονείς τους και τους υπόλοιπους συγγενείς τους που είναι επίσης "λίγοι", το συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος του παγκόσμιου πλούτου. Όμως αυτό δεν είναι πρόβλημα - γιατί ο αναπτυσσόμενος κόσμος, εκτός από το να ληλατεί, έχει και το μονοπώλιο του να ορίζει τι είναι "πρόβλημα" και τι δεν είναι.

Καθόλου τυχαία λοιπόν σύμβολο ενός "προβλήματος" ήταν το μωρό μιας μουσουλμάνας, και όχι μιας χριστιανής αμερικάνας, μιας γερμανίδας, μιας ελλήνας...

Και πώς σκοπεύει ο αναπτυσσόμενος κόσμος να το "λύνει" αυτό το "πρόβλημα"; Μα ακολουθώντας τον σέβρο στρατηγό Μλάντιτς, που δείχνοντας αυτές ακριβώς τις γυναίκες είχε βρονχθεί έγκαιρα, το '95, κάπου στη Βοσνία: "αυτά (τα "αυτά" ήταν γένους θηλυκού...) γεννιάνε πολύ... αν τα αφήσουμε να γεννιούνται σε λίγα χρόνια όλη την Ευρώπη..."

Ξέρει ο στρατηγός, και ξέρουν μαζί του όλοι οι πολιτισμένοι: πολιορκούσε και "μείωνε τον πληθυσμό" (δηλαδή την απειλή) αποτελεσματικά και στο Σεράγεβο ο άνθρωπος...

Τι συμπύκνωση, ε; Το Σεράγεβο...

Φωτογραφίες σαν αυτή που κάτω δεν θα έχετε δει πολλές. Είναι από το χωριό Elistanzhi, 45 χιλιόμετρα βορειοανατολικά του Grozny... πρωτεύουσας της Τσετσενίας. Παρότι μερικές δεκάδες κάτοικοι του χωριού σκοτώθηκαν από τους βομβαρδισμούς της ρώσικης αεροπορίας, αυτό είναι μια καθαρά "εσωτερική υπόθεση".

Εσωτερική υπόθεση σημαίνει, στα ελληνικά, τα εξής: Οι ρώσοι δεν είναι "καθάρματα", ούτε φυσικά "φονιάδες των λαών". Κανείς δεν θα φτιάξει σβάστικες στη ρώσικη σημαία, ούτε θα κάψει τέτοιες σε αναγκασμένη πορεία στη ρώσικη προεβεία. Ο αδιαπραγμάτευτος και άδοξος αντιιμπεριαλισμός των ελλήνων δεν θα ξεσπάσει σε κατάρες, ούτε οι διανοούμενοι του θα "πάρουν θέση". Οι ευαίσθητοι καλλιτέχνες δεν θα κάνουν ολονυχτίες μαζί με τους παπάδες. Τα κόμματα και τα κομματίδια του ελληνικού κράτους δεν θα ξελαργυριστούν. Ο γκραν αντιιμπεριαλιστής Θεοδωρά

πια της πόλης από "υπόποτες εγκληματίες". Σε μια μικροπόλη 9 εκατομμυρίων κατοίκων μέσα στους οποίους οι 2 εκατομμύρια είναι μετανάστες (και οι 700.000 "παρόμοιοι") ο στόχος των εκκαθαρίσεων ήταν παραπάνω από εύκολος.

Και κάτι παραπάνω από ορατός: για τους ολάβους Μοσκοβίτες όλοι οι μη-ολάβι είναι ίδιοι, και εύκολο να εντοπιστούν. Τσετσένοι, Νταγκεστάνοι, Ινγκουσέτοι, Γεωργιανοί, Αζέροι, Αρμένιοι, όλες οι φυλές του Καυκάσου με διαφορετικά έθνη και άλλως φυσιογνωμικά χαρακτηριστικά από τα ολάβια, ήταν ίδιοι οι μούρη της ρώσικης πρωτεύουσας. Το 90% των "γνώσιμων ρώσων" της Μόσχας δήλωσε (με γκάλλο βέβαια, πάντα) πως δεν θα είχε καμία αντίρρηση να ξεκομπιστούν αυτοί οι "βρώμικοι" και "εγκληματίες" καυκάσιοι - μετά τις μυστηριώδεις βόμβες. Έτσι... έτσι τα πράγματα ήταν απλά. Περισσότεροι από 20.000 άτομα

ακρίβητερη από τις διεθνείς τμές...) ο έλληνας υπ.αμ. τσοκαζόπουλος μόνο που δεν κατέβηκε στη Λευκωσία να τους γαρύσει.

Αν περισσεύει χρόνος για καμιά ματιά που και που στο κυπριακό άκρο του ελληνικού ιμπεριαλισμού, δώστε προσοχή. Ο ελληνικός πατριωτισμός έχει εκσυγχρονιστεί...

Την περασμένη άνοιξη φοιτητικές διαδηλώσεις στο Χάρβαντ, το Γκέιλ, το Πρίνστον και δεκάδες άλλα πανεπιστήμια και κολλέγια απαιτούσαν από τις διοικήσεις τους να διακόψουν οποιαδήποτε σχέση, συνεργασία ή διαφήμιση με εταιρείες σαν τη Nike, την Champion, την Adidas, και την Gear for Sports. Μια τέτοια εξέλιξη θα ήταν πλήγμα για αυτές τις πολυεθνικές, που τζιράρουν περισσότερα από 2,5 δισ. δολάρια μέσ' από

γυναικών. Σοσιαλδημοκρατία; Χμμ... "Τώρα που η Nike έσπασε" λέει ο Έρικ Μπράκεν, ένας από τους οργανωτικούς υπεύθυνους της United Students Against Sweatshops "ο υπόλοιπες εταιρείες θα αναγκαστούν να "μυλήσουν". Δεν θα μορουν να υποστηρίξουν άλλο ότι φοβούνται τον εσωτερικό τους ανταγωνισμό...

Για μας τέτοια στοιχεία είναι σημαντικά, γιατί έτσι θα μπορούσαμε να βρούμε κόμο από αυτές τις περιουσίες, και να μάθουμε τις πραγματικές συνθήκες εργασίας εκεί..."

Φυσικά και η διοίκηση της Nike προσπαθεί να "βγάλει κάτι": διαφημίζει σε πανεπιστημιακές εφημερίδες την υποχώρησή της, με δηλώσεις του είδους: "...ποτέ δεν διαφωνήσαμε με την φιλοσοφία πως οι φοιτητές και τα πανεπιστήμια έχουν το δικαίωμα να ξέρουν..." Ο,τι δεν φράνει η αλεπού τα κάνει κρεμαστάρα.

Αλήθεια, ενδιαφέρονται οι φοιτητές στην Ελλάδα για την λεηλασία του προλεταριάτου από ελληνικές εταιρείες στα βαλκάνια; Η παχιά του πρόσχατρα τρεφόμενοι υγιεινά και πατριωτικά με "αντιαμερικανισμό";

Ο Τζουζέπε Μπερναντίνι, 72 χρονών, καθολικός αρχιεπίσκοπος στην Izmir (Σιμύρνη) για 42 χρόνια, έκανε το καθήκον του απέναντι στην χριστιανοσύνη. Με ένα γράμμα του στον πάπα, στα μέσα οκτώβρη, προειδοποίη:

"...Οι πλούσιες πετρελαιοπαραγωγές μουσουλμανικές χώρες δεν χρησιμοποιούν τα πετrodollara τους για να υπάρξει δουλειά στις φτωχές χώρες της β. αφρικής ή της μέσης ανατολής, αλλά για να φτιάχνουν τζαμιά και πολιτιστικά κέντρα στις χριστιανικές χώρες, όπου μεταναστεύουν μουσουλμάνοι, ακόμα και στη Ρώμη που είναι το κέντρο του χριστιανισμού... Δεν είναι ξεκαθάρο ότι αυτό είναι ένα πρόγραμμα για την εξάλειψη του ισλαμισμού; ... Η κυριαρχία του ισλαμισμού στον χριστιανικό κόσμο έχει ξεκινήσει... Αν και πρέπει να ξεχωρίσουμε τις φανατικές και βίαιες μειοψηφίες από τις τιμιές και φτωχές πλειοψηφίες μέσα στους πιστούς, ακόμα κι αυτοί οι δεύτεροι μπορεί, χωρίς διαταγμούς, να ακολουθήσουν εντολές που θα δοθούν στο όνομα του Ισλάμ..."

...Είναι αίγουρο πως έννοιες όπως διάλογος, δικαιοσύνη, δημοκρατία ή ανθρώπινα δικαιώματα έχουν για τους μουσουλμάνους διαφορετική σημασία απ' ότι για εμάς. Αυτό το αναγνωρίζουν όλοι πια..."

Το αναγνωρίζουν; Τις πρακτικές των δυτικών εννοιών περί δημοκρατίας, δικαιοσύνης και ανθρωπίνων δικαιωμάτων τις έχουν νοιώσει στο πετσί τους εκατομμύρια άνθρωποι (και μουσουλμάνοι, αλλά όχι μόνο) για δεκαετίες όχι για αιώνες. Τόσο από τα "ξένα" όσο και από τα δικά τους αφεντικά.

Υπάρχει βέβαια ένα "πρόβλημα": χιλιάδες μετανάστες στην ιταλία είναι από την μουσουλμανική β. αφρική, ενώ ένας διαρκώς αυξανόμενος αριθμός ιταλών αλλαξοπιστεί προς το ισλάμ. Έτσι οι μουσουλμάνοι έχουν ξεπεράσει αριθμητικά τους εβραίους στην ιταλία, και η θρησκεία τους έχει γίνει η δεύτερη στην ιταλική χερσόνησο.

Μήπως άραγε και οι φτωχοί πλην τίμιοι έλληνες ορθόδοξοι σκέφτονται να κάνουν κάτι για να προστατέψουν την χριστιανοσύνη από την "απειλή του ισλάμ";

ΕΚΤΟΣ ΤΟΠΟΥ ΕΚΤΟΣ ΧΡΟΝΟΥ

Η ομογενοποιητική επίδραση του κιτς θολώνει και τα όρια ανάμεσα στις ηλικίες. Θα ήταν ενδιαφέρον να ξέρουμε πόσο ενήλικες διαβάζουν κόμικς. Ξέρουμε ότι τα κόμικς είναι τα πιο αγαπημένα αναγνώσματα των στρατιωτών και των ναυτών, ότι κάθε μήνα περίπου πουλιούνται περίπου σαράντα εκατομμύρια τεύχη κόμικς, και ότι κάπου εβδομήντα εκατομμύρια άτομα (τα περισσότερα από τα οποία πρέπει να είναι ενήλικες, αφού απλούστατα δεν υπάρχουν τόσα παιδιά) υπολογίζεται πως διαβάζουν καθημερινά τα κόμικς των εφημερίδων. Ξέρουμε ακόμη ότι τις ταινίες γουέστερν καθώς και ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές όπως ο Lone Ranger και ο Captain Video δεν τις απολαμβάνουν μόνο παιδιά. Από

την άλλη, τα παιδιά έχουν πρόσβαση σε μέσα για ενήλικες όπως ο κινηματογράφος, το ραδιόφωνο και η τηλεόραση. Ας σημειωθεί ότι είναι ακριβώς αυτές οι νεότερες τέχνες που θολώνουν τα όρια ανάμεσα στις ηλικίες, λόγω των εξαιρετικά μικρών απαιτήσεων που έχουν όσον αφορά τον πολιτιστικό εξοπλισμό του κοινού: έτσι υπάρχουν πολλά παιδικά βιβλία αλλά λίγες παιδικές ταινίες.

Αυτή η συγχώνευση παιδικού και ενήλικου κοινού σημαίνει: α) παλιμπαιδισμό των τελευταίων, οι οποίοι, ανίκανοι να ανταπεξέλθουν στις δυσκολίες και τις περιπλοκές της σύγχρονης ζωής, δραπετεύουν μέσω του κιτς (που με τη σειρά του επιβεβαιώνει και εντείνει τον παιδισμό τους), β) "υπερδιέγερση" των πρώ-

των που μεγαλώνουν υπερβολικά γρήγορα. "Η πως πολύ ωραία το θέτει ο Μαξ Κορκαχάιμερ: "Η ανάπτυξη δεν υπάρχει πια. Το παιδί έχει κιόλας μεγαλώσει μόλις αρχίσει να περπατάει και ο μεγάλος καταρχήν μένει πάντα ίδιος". Ας σημειωθεί επίσης α) η λατρεία της νεότητας που κάνει την ηλικία 18-22 την πλέον θαυμαστή και επιθυμητή περίοδο της ζωής, και β) η συναισθηματική λατρεία της Μητέρας ("Μαμαδισμού"), σαν να μην αντέχουμε να μεγαλώσουμε και να στηριχτούμε στον εαυτό μας. Ο Πήτερ Παν θα ήταν ίσως καλύτερο σύμβολο για την Αμερική από τον Μπάρμπα - Σαμ.

Dwight Macdonald Η κουλτούρα των μέσων

"σκουπίστηκαν" στη Μόσχα, μέσα σε λίγες ημέρες" δηλαδή συνελήφθησαν, κακοποιήθηκαν, ανακρίθηκαν, φακελώθηκαν... μιας και όπως λέει η ρώσικη κοινή γλώμη "αυτοί δεν είναι σαν εμάς... αυτοί καταλαβαίνουν και σέβονται μόνο τη βία... είναι μέρος του ψυχασμού τους..."

Έχει το βάρος του λοιπόν και στις πιο ιδιωτικές στιγμές των "εσωτερικών υποθέσεων" το αγνό αίσθημα φιλίας του ελληνικού προς τον ρώσικο λαό. Τσάμπα έχουν ίδιους φίλους και ίδιους εχθρούς στην περιοχή;

Όποτε τα όπλα πάνε κι έρχονται τσάμπα. Ίσως προσέξατε (το γράφαμε στο προηγούμενο φύλλο) ότι η Ελλάδα παρέλαβε στο τέλος αουγούστου τους πρώτους ρώσικους πυραύλους μικρού βεληνεκούς TOR-21. "Ήταν μια σημαντική ημέρα"...

Φαίνεται ότι μία που ξεφορτώθηκαν οι πυραύλοι, και μία που ξαναφορτώθηκαν για κύπρο. Όποτε να εί-

ναι έγκαιρα παρόντες στην παρέλαση της φετινής άσκησης "νικηφόρος τοξότης", στις αρχές του οκτώβρη. Παρέα με μια καινούργια παρίδα των Μ-48 που ευγενικά πάντα παρακώρησε η μητέρα Ελλάδα στο κυπριακό κράτος, για τις ανάγκες του.

Ποιές "ανάγκες του"; Κοιτώντας από τη μεριά της αθήνας η νότια κύπρος έχει γίνει κανονική στρατιωτική βάση του ελληνικού κράτους στην ανατολική μεσόγειο. Τόσο πολύ που όταν στα τέλη του περασμένου ιουλιού μερικοί κύπριοι βουλευτές "τόλμησαν" να αρνηθούν την υπογραφή τους σε μια λεύστειο σύμβαση προμήθειας πυρομακικών από την ελληνική πυρκάλη (μία αγορά κατά πολύ

την παρουσία τους στον αμερικανικό κολλεγιακό και πανεπιστημιακό αθλητισμό.

Οι διαδηλώσεις ήταν οργανωμένες από φοιτητικές ομάδες του κινήματος ενάντια στην εκμετάλλευση της εργασίας στον "τρίτο κόσμο". Και η σχέση αυτών των αθλητικών εταιρειών με την λεηλασία της εργασίας (παιδικής και γυναικών σε μεγάλο βαθμό) σε διάφορες χώρες και περιοχές του πετρελαιοπλούτου (ελεγχόμενης) δημοσιότητας έγινε οριστικά γνωστή στα μέσα της δεκαετίας του '90. Όταν κάποιος ακτιβιστής από την ασία κατάφεραν - ξεπερνώντας πάμπολλα εμπόδια - να γνωστοποιήσουν τις συνθήκες εργασίας στα φασονάδικα που παράγουν (μπάλλες, παπούτσια, μπλουζάκια κλπ) για λογαριασμό της Nike.

Η Nike ήταν ο πρώτος στόχος στη λίστα της δράσης, αλλά όχι ο μοναδικός. Αυτό που οι φοιτητικές διαδηλώσεις απαιτούσαν οπωσδήποτε ήταν να δώσουν όλες αυτές οι εταιρείες τα στοιχεία (ονόματα, χώρα, θέση) για τα δεκάδες τέτοια "άγνωστα" εργαστήρια που ληγαίνονται. Στοιχεία που οι ίδιες έκρυβαν ανιστηρά προφασιζόμενες πως αν γνωστοποιήθούν θα επωφεληθούν οι ανταγωνιστές τους.

Αλλά η απειλή ενός γενικευμένου μπούκοτς ήταν ακόμα μεγαλύτερη. Και η Nike, πρώτος στόχος, γονάτισε: αναγκάστηκε να γνωστοποιήσει τα ονόματα και τις διευθύνσεις 41 υπεργολάβων της στο Μπαγκλαντές, στην Κίνα, στην Ταϊλάνδη, στη Γουατεμάλα και σε άλλες χώρες, από όπου προμηθεύεται τα είδη που προωθεί στα κολλέγια του Ντιούξ, της Τζόρτζιάνας, και στα πανεπιστήμια του Μίτσογχαν, της β. Καρολίνας και της Αριζόνα.

Η νίκη αυτή είναι η αρχή για τους ακτιβιστές του κινήματος. Στις διαδηλώσεις τα συνθήματα δεν αφορούσαν μόνο την αποκάλυψη των στοιχείων, αλλά και γενναίες αυξήσεις στους μισθούς εκεί, καθώς και ιδιαίτερα μέτρα κατά της υπερεκμετάλλευσης των

Ο Martin Block δημιούργησε την συλλογική συνείδηση των αμερικάνων djs: ο Alan Freed έφερε σ' αυτό το πόστο τον ρόλο του ακιτάτορα της μουσικής, δίνοντάς του την λάμψη ενός πρωταγωνιστή.... Ύστερα απ' αυτούς ήταν ο Murray Kaufman που έφτιαξε μια εικόνα dj παρόμοια, σχεδόν ισότιμη με εκείνη των ειδώλων της μουσικής. Ύστερα από διάφορες δουλειές dj το 1958 κατέληξε στη Ν. Υόρκη, στο σταθμό που ήδη μεσοουρανούσε ο Freed, στον WINS. Ξεκίνησε με ένα πρόγραμμα της Δευτέρας βράδυ, αμέσως μετά στο σόου του Freed. Άλλαξε το όνομά του σε πιο σλάγκ, πιο "μαύρο": έγινε Murray the K. Το σόου του το ονόμασε Murray the K and the Swinging Soiree, και άρχισε να καθιερώνει ένα στυλ εντελώς καινούργιο. Κάτι παραπάνω: μια καινούργια γλώσσα.

Ο διευθυντής του προγράμματος Sklar την ονόμασε Meussuray: "ένας καινούργιος τρόπος για τους έφηβους να μιλάνε ακαταλόγιστα για τους μεγάλους. Ήταν γλώσσα απλή έως και βλακώδης, σαν κορακιστικά, αφού στηριζόταν στην προσηχή ενός "eus" μετά την πρώτη συλλαβή της λέξης, ή πριν απ' αυτήν αν άρχιζε με φωνήεν. Σε λίγες εβδομάδες όλοι οι νεαροί ακροατές και ακροάτριες μιλούσαν Meussuray".

Ο Murray the K εν τω μεταξύ γινόταν όλο και περισσότερο άγριος, όλο και περισσότερο υστερικός, εγκαταλείποντας συχνά οποιαδήποτε γλώσσα, μόνο για να βγάλει ανάρθρους ήχους. Λέει ο Sklar: "Άρχισε να βγάζει στον αέρα ανόητους ήχους που έμοιαζαν με κραυγές ινδιάνων. Ahbay, ahbay, ooh wah wah, ahbay, ooh wah wah, koowee summa summa.... Για άλλους ο Murray ήταν απλά πανέξυπνος. Ήταν πιθανότατα ο αυθεντικός υστερικός dj, και πάντως ο πρώτος μεγάλος υστερικός στα ερτζιανά. Ο Murray the K δεν χρησιμοποιούσε αριστοτελική λογική. Χρησιμοποιούσε συμβολική λογική. Έφτιαχνε μια ατμόσφαιρα πανηγυρικής αφασίας, χωρίς ανάσα, κόμικ υστερίας, και την έφερε σε τέτοιο σημείο ώστε μπορούσε να υπνωτίσει τα παιδιά και να κρατάει καρφωμένα, παγωμένα μπροστά στο πρόγραμμα του WINS ενόσω έπεφταν τα διαφημιστικά, και σιδηρόπετο άλλο.

Ο Murray έφτιαξε το soundtrack για τους εφήβους των αρχών της δεκαετίας του '60. Μαζί με άλλους dj έφτιαξε ένα ατέλειωτα μουρμουριστό μπαγκράουντ για τα όνειρά τους. Το πρόγραμμά του ήταν συνέχεια μουσική, ήχοι, καθόλου ομιλία, καθόλου διακοπές - οι έφηβοι δεν γουστάρουν να ακούνε στο ραδιόφωνο κουβέντες, αν αρχίσουν τέτοια αλάζων σταθμό. Έτσι ο μόνος τρόπος να επιβιώσει ο dj ήταν να καθιερώνει περάσματα τόσο γρήγορα και τόσο ηχητικά που να είναι σαν μουσική από μόνα τους. Κανένα μήνυμα, καμιά άλλη αίσθηση. Σκέτος θόρυβος."

Για πολλούς οι ηλικίες που ήταν στην εφηβεία στις αρχές του '60, γεννημένες μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, είχαν ψυχολογικό πατέρα την ατομική βόμβα. Ο Murray έπαιξε πάνω σ' αυτό το θέωρημα. Ο άγριος καταγιωμός από συλλαβές, κομμάτια λέξεων, λέξεις αρχικά ή και χωρίς νόημα, ρυθμικές μπουρδες, ήταν το τέλειο πέρασμα από το ένα τραγούδι στο άλλο. Ύστερα άρχισαν να υπάρχουν μαγνητοφωνημένα διάφορα εφφέ ήχων, σιδηρόπετο. Αυτό επέτρεπε στον Murray the K ακόμα μεγαλύτερη ευελιξία. Φαινόταν να επενδύει ένα παράλληλο εφηβικό σύμπαν με μια ατέλειωτη ηχητική καταιγίδα - καθώς ο χορός και το ραδιόφωνο γίνονταν ο πυρήνας του εφηβικού αμερικάνικου ρομαντισμού. Εκατομμύρια νέοι και νέες χόρευαν μπροστά στους καθρέφτες των υποδοματιών τους, καθοδηγούμενοι από τον Dony with the Good Guys του σταθμού WMCY, ή τον Murray του 1010 WINS. Η αγαπημένη έκφραση του τελευταίου ήταν "έτσι πάει μωρό μου" μια φράση κλισέ που την επαναλάμβανε συνέχεια, χωρίς νόημα, απλά ένα σήμα κατατεθέν. Ένα δυνατό "ναι" στο παρόν.

Σύντομα το στυλ του Murray the K αντιγράφτηκε από πολλούς djs, που κατάφεραν να είναι ακόμα πιο μαυιακικοί απ' αυτόν. Η δημοτικότητα του άρχισε να πέφτει, το πρόγραμμά του άρχισε να μικραίνει, και στις αρχές του 1964 ήταν σχεδόν ξεπερασμένος.

Εκείνη τη χρονιά οι Beatles θα ξεκινούσαν την πρώτη τους περιοδεία στις ΗΠΑ. Στις 7 Φεβρουαρίου είχε ανακοινωθεί η συνέντευξή τους - χιλιάδες οπαδοί τους και εκατοντάδες απεσταλ-

Οι ψυχιάτροι είναι ενθουσιώδεις συνήγοροι της ψυχοπαθολογικής θεώρησης της μαγείας: υποστηρίζουν πως οι μάγισσες ήταν ψυχικά άρρωστες γυναίκες στις οποίες έγινε λανθασμένη διάγνωση από καλοπροαίρετους αλλά αμαθείς ιεροεξεταστές.

Οι ιστορικοί, απ' την άλλη μεριά, είναι αμετάθετοι υποστηρικτές της θεωρίας του αποδιοπομπαίου τράγου, της μαγείας: υποστηρίζουν πως οι μάγισσες ήταν οι θυσιαστικές προσφορές μιας κοινωνίας που κακοναρχούνταν από το συμβολισμό και τις αξίες της Χριστιανικής θεολογίας.

Αυτή η τελευταία θεώρηση δεν είναι καινούργια και η καταγωγή της εντοπίζεται εύκολα στα μέσα του περασμένου αιώνα. Αλλά είναι ιδιαίτερα σημαντική. Και κατά συνέπεια οι ψυχιάτροι παραγνωρίζουν συστηματικά αυτή τη θεώρηση του κυνηγιού των μαγισσών.

Σύμφωνα με τη θεωρία του αποδιοπομπαίου τράγου της μαγείας, η πίστη στις μάγισσες και η οργανωμένη δίωξη τους, αποτελεί μια απ' τις εκφράσεις της προσπάθειας του ανθρώπου να εξηγήσει και να ελέγξει τα διάφορα ανθρώπινα προβλήματα και κύρια αυτά των σωματικών ασθενειών και των κοινωνικών συγκρούσεων. Ο άγγλος ανθρωπολόγος Geoffrey Parrinder, γράφει:

"Αν οι άνθρωποι αναζητούσαν μια εξήγηση για τις αρρώστιες της φύσης, τη βρήκαν στις διαβολικές δραστηριότητες των μαγισσών. Κασκείυσαν έναν αποδιοπομπαίο τράγο στον οποίο φορτώθηκαν τα προβλήματα της κοινωνίας, με τον ίδιο τρόπο που ανάγονταν κατά περιόδους σε αποδιοπομπαίους τράγους οι εβραίοι που επρόκειτο να ξανα-αναγοθούν σ' αυτό τον ρόλο στη ναζιστική γερμανία του 20ου αιώνα". Ο R. Scott που έζησε στην εποχή της κυριαρχίας του φόβου των μαγισσών και που τόσο γενναία αντιμετώπιζε γραπτά στην όλη δεισιδαιμονία, σκιαγραφεί την ίδια εικόνα: "Οποιαδήποτε κακοτυχία (θλίψη, αρρώστια, απώλεια παιδιού, σιτοδεία, απώλεια ζωής ή ελευθερίας) κι αν τους συνέβη, την φέρωναν μετά από λίγο στις μάγισσες... Με μια δύναμη σαν αυτή του κεραυνού ή της ανεμοθούλλας που δεν έγινε νεώτερα αντιληπτή, ορμούσαν στις καμπάνες, ή κραύγαζαν στους δρόμους να καούν οι μάγισσες στην πυρά".

Ο Parrinder συγκρίνει τα κυνήγια των μαγισσών με τον αντισιμιτισμό και τα σύγχρονα μαζικά πολιτικά κινήματα και συμπεραίνει ότι "η πίστη στη μαγεία συνιστά ένα πελώριο σφάλμα, μια λαθεμένη ερμηνεία των δυσκολιών της ζωής που οδήγησε μόνο σε μια βδανούση και αναιμία καταπίεση, στην

ποία θυσιάστηκαν αμέτρητες ανθρώπινες υπάρξεις". Πολλοί μελετητές έχουν σημειώσει τις ομοιότητες που υπάρχουν μεταξύ της δίωξης των μαγισσών και των διώξεων των εβραίων. Ο Andrew Dickson White επιβεβαιώνει την προσοχή σ' ένα πίνακα του 17ου αιώνα που βρίσκεται στη Royal Gallery της Νεάπολης που απεικονίζει "τα μέτρα που πάρθηκαν για να σωθεί η πόλη από το λοιμό του 1656" και όπου "παρουσιάζεται το καθοδηγούμενο από τους παπάδες πλήθος να εκτελεί με φρικτά βασανιστήρια τους εβραίους, τους αιρετικούς και τις μάγισσες που θεωρήθηκαν υπαίτιοι της επιδημίας, ενώ στους ουρανόσις Παρθένα και ο Άγιος Ιανουάριος μεσολαβούν στο Χριστό για να ξαναβάλει στη θήκη το σπαθί του και να σταματήσει το λοιμό". Ο Άγγλος ιστορικός Hughes Pennerthorne, ερμηνεύει με τον ίδιο τρόπο τις δραστηριότητες των ιεροεξεταστών.

"Αυτές οι (πριν τη Μεταρρύθμιση) αιρέσεις αξίζουν να αναφερθούν συνοπτικά, απ' τη μια μεριά γιατί στη σκέψη των ιεροεξεταστών ήταν στενά συνδεδεμένες με τη μαγεία, κι απ' την άλλη

γιατί είχαν κοινά χαρακτηριστικά με τη λατρεία. Όπως ακριβώς οι ακροεξιστοί ιεροεξεταστές του ναζισμού μίλοσαν για τους εβραίους, τους διανοούμενους και τους μαρξιστές, έτσι και οι άνθρωποι της Εκκλησίας του Μεσαίωνα και της Αναγέννησης, μίλοσαν για τους εβραίους, τις μάγισσες και τους αιρετικούς".

Ο γερμανικής καταγωγής εβραίος ιστορικός Adolf Leshchnitzer, εντοπίζει μια ακόμη αναλογία μεταξύ της δίωξης των εβραίων και αυτής των μαγισσών.

"Στον 16ο και 17ο αιώνα, η δίωξη των εβραίων αντικαταστάθηκε από τη δίωξη των μαγισσών. Στη συνέχεια, τούτη η διαδικασία αντιστράφηκε κατά τον 19ο και τον 20ο αιώνα. Στον ύστερο Μεσαίωνα, η δίωξη των εβραίων μπορεί ήδη να θεωρηθεί σα σκηνοθετημένη, σαν ένα τέχνασμα που αποσκοπεί στην απόσπαση της προσοχής... Μετά τις μεταξή 14ου και 16ου αιώνα, μαζικές διώσεις, σφαγές και απαλάσεις των εβραίων... οι μάγισσες έγιναν τα νέα αντικείμενα των διώξεων. Μετά την εξόντωση των εβραίων, πήραν τη θέση τους οι μάγισσες προκειμένου να ικανοποιηθεί η ανάγκη μιας νέας διεξόδου για συγκινησιακή εκφόρτιση".

Αν και η θεώρηση η

του Leshchnitzer για τους εβραίους και τις μάγισσες σαν εναλλασόμενων αποδιοπομπαίων τράγων της κοινωνίας δε συμφωνεί και τόσο απόλυτα με τα γεγονότα όσο αφήνει να διαφανεί, ωστόσο η γενική θέση του είχε απήχηση. Όπως παρατηρεί:

"Η μανία κατά της μαγείας ήταν ένα φαινόμενο παρόμοιο με το σύγχρονο ρατσιστικό αντισιμιτισμό που αναπτύχθηκε στη γερμανία του 19ου και έφτασε στο αποκορύφωμά του στη γερμανία του 20ου αιώνα. Οι παραλληλισμοί είναι φανεροί: η οικονομική και συναισθηματική αβεβαιότητα, οι διάχυτες αντιλήψεις για τη φυσική εξασφάλιση και οι μεταφυσικοί φόβοι για τη σωτηρία της ψυχής· η εκτροπή της παραγμένης ορμής για επικοινωνία, ενάντια σε μια και μόνο ανυπεράσπιστη ομάδα· η καταγγελία του εχθρού (εσωτερικού και εξωτερικού) σαν συμμάχου του Διαβόλου· η βαναυσότητα αυτού του αγώνα (στον πόλεμο εναντίον του διαβόλου το καθετί επιτρέπεται)· οι περιουσίες των μαγισσών που σχεδόν πάντα δημεύονταν, (κλπ.)".

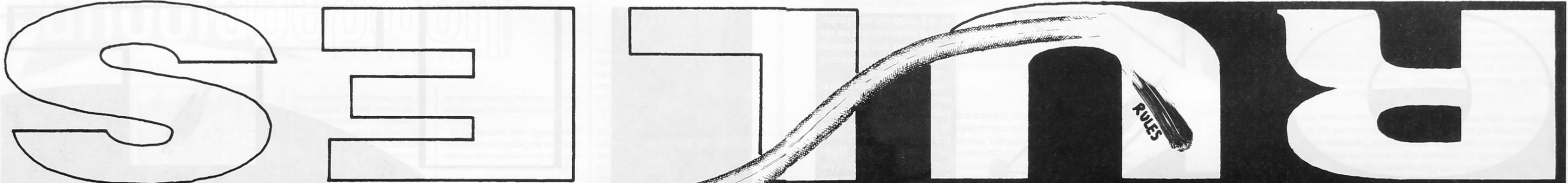
Ο Leshchnitzer σωστά παρατηρεί ότι ο αποδιοπομπαίος τράγος δεν είναι ένα πραγματικό πρόσωπο αλλά ένας τύπος ή (όπως θα 'λεγε ένας ψυχαναλύτης) μια μεταβιβαστική φιγούρα στην οποία προβάλλει ο παρατηρητής τους δικούς του φόβους (ή ελπίδες). Σ' εκείνους που τους φοβόντουσαν, η μάγισσα και ο εβραίος εμφανίζονταν έτσι κάτω από ένα παρόμοιο φως. Ο φόβος που προηγούμενα απόρρεε απ' τη μάγισσα, μεταβιβάστηκε κατά τον 19ο και 20ο αιώνα, στον εβραίο. Και κανείς

μάθαινε να φοβάται με την παρουσία ενός εβραίου, όπως τρομοκρατούνταν κάποτε μπροστά στη μάγισσα. Ακόμη, η λέξη "εβραίος" επενδύθηκε με τις κατάλληλες συγκινησιακές αξίες που προηγούμενα χαρακτήριζαν τη λέξη "μάγισσα". Κι απ' αφορμή του γεγονότος ότι η γελοία λέξη "μάγισσα" γρήγορα έγινε ταμπού και δύσκολα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί σοβαρά μετά την περίοδο του Διαφωτισμού, θα μπορούσε κανείς να συντηρήσει ή να βασιστεί στις λανθάνουσες αρχαϊκές αντιλήψεις, πιο εύκολα, πιο ανεύθυνα και με λιγότερους κινδύνους. Σε μια εποχή ημιμάθειας, πολλοί από τους αποκαλούμενους μορφωμένους, προχώρησαν σ' αυτό το δρόμο με τα γνωστά επακόλουθα".

Παρόλο που ο Leshchnitzer επιμένει εμφαντικά στη διερεύνηση των παραλληλισμών μεταξύ του κυνηγιού των μαγισσών και του αντισιμιτισμού των Ναζί, δεν παραγνωρίζει τις εξίσου σημαντικές ομοιότητες που υπάρχουν ανάμεσα στον μεσαιωνικό και τον σύγχρονο αντισιμιτισμό:

"Κατά τη διάρκεια του Μεσαίωνα, οι εβραίοι θεωρήθηκαν υπεύθυνοι για το λοιμό· τώρα με όχι λιγότερο παράλογο τρόπο, θεωρήθηκαν υπεύθυνοι για την ανεργία και την οικονομική κρίση. Η δυστυχία μας είναι οι εβραίοι. Αυτή η κραυγή συνοδευμένη από μια μεθοδευμένη προσφορά του δολώματος, είχε τα ίδια ακριβώς αποτελέσματα με το δόλωμα "των δηλητηριαστών των πηγών" του Μεσαίωνα: Οι μάζες ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα".

Thomas Szasz, 1970 Η βιομηχανία της τρέλας

μένοι των μήνια περίμεναν τους Beatles για να κάνει ο καθένας μια, μισή έστω ερώτηση. Αλλά ήταν ο Murray the K που έπιασε τον ταύρο από τα κέρατα, κλέβοντας την παράσταση.

Έκασε μπροστά στα πόδια τους, στο πρεσ ρουμ, και άρχισε να τους βομβαρδίζει ασταμάτητα με ερωτήσεις, μέχρι να αντιδράσουν δίνοντας κάποια απάντηση. Ενώ οι υπόλοιποι προσπαθούσαν να ξεμπερδέψουν τα καλώδιά τους ο Murray the K εκβίαζε την προσοχή των Beatles με το στυλ που είχε αποσπάσει την προσήλωση των ακροατών του τα προηγούμενα χρόνια. Αυτός ο συνδυασμός ταχύτητας και θράσους έκανε όλους τους υπόλοιπους δημοσιογράφους να μοιάζουν σαν ο χορός γύρω από τον δικό του πρώτο ρόλο.

Το επόμενο βράδυ βγήκε με τους Beatles - κι από κείνη τη στιγμή ήταν ο οδηγός τους, ο μεσολαβητής τους, ο διασκεδαστής τους σε όλη την περίοδος. Για τους κύκλους των djs αυτό το κατόρθωμα ήταν ισοδύναμο της επέμβασης στο Βιετνάμ: ένας δικός τους είχε πάρει σβάρνα την μεγαλύτερη μπάντα όλων των εποχών, και το είχε καταφέρει μπροστά σε εκατοντάδες μικρόφωνα, κάμερες και δημοσιογραφικά σημειωματάρια. Οι δημοσιογράφοι, από δω και πέρα, αν ήθελαν να μάθουν κάτι για τους Beatles θα ρωτούσαν τον Murray the K. Και η αγγλική μπάντα απ' την άλλη εμπιστευόταν τον εκκεντρικό dj. Που χάρη σ' αυτήν ξεναβρέθηκε στην κορυφή του κυκλώματος: άρχισε να πουλάει ακόμα και μπλουζάκια με τη φάτσα του, και για πολλούς στις ηπα ήταν κιόλας το "5ο σκαθάρι".

Στη διάρκεια της κοινής τους περιόδους ο Murray δεν έμεινε άπραγος. Έχοντας μονίμως ανοιχτό ένα μαγνητόφωνο μάζεψε χιλιόμετρα ταινιών όπου είχαν καταγραφεί τα πάντα γύρω από τους 4 του Λίβερπουλ. Κάνοντας στη συνέχεια ένα φρικαλέο μοντάζ πάνω τους έφτιαξε υλικό για άπειρες ραδιοφωνικές εκπομπές του:

Murray: "Ει Πώλ baby, τί γίνεται baby;"

McCartney: "Τίποτα ανούσιο Murray, ψιλοκαλά".

Murray: "Πώς, κάποιος με ρώτησε να σε ρωτήσω - εννοώ με ρώτησαν, μερικοί από τους θαυμαστές σας, με ρώτησαν να σε ρωτήσω, κι έτσι θα σε ρωτήσω τώρα, ποιά είναι το αγαπημένο σου χρώμα;"

McCartney: "Έεεε, χμμμ, είναι... το... Ξέρεις, το μαύρο".

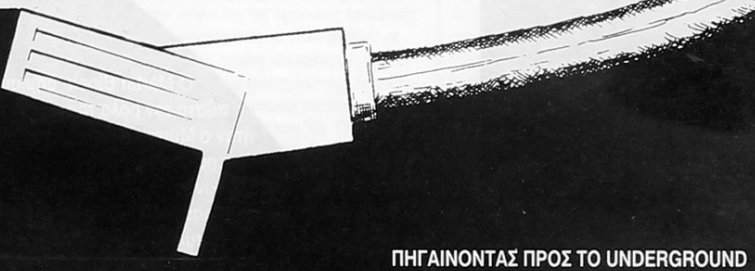
Murray: "Μαύρο..."

McCartney: "Ναι μωρέ, Ξέρεις, το μαύρο... Ο Τζόν ετοιμάζεται να πηδήσει από τις σκάλες τώρα..."

Ακούγεται ένα θόρυβος

Murray: "Είσαι στη φάση Πωλ baby".....

Συμβολική λογική baby! Ποιος νοιάζεται για τη φάση; Οι Beatles είναι εκεί, και ο Murray the K είναι μαζί τους. Αυτό έχει σημασία....

ΠΗΓΑΙΝΟΝΤΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟ UNDERGROUND

Την ίδια χρονιά που ο Murray απολάμβανε τους δεσμούς του με τους Beatles η αμερικανική αεροπορία ξεκινούσε τις αεροπορικές της επιδρομές εναντίον του βόρειου Βιετνάμ. Η δεκαετία του '60 εξελισσόταν σαν ένα μίγμα πολέμου, ανταρσιών και της παγερής δόξας του Νίξον. Στη χώρα των απεριόριστων δυνατοτήτων άρχισαν να γίνονται πολλά εκείνα που θα ήθελε κανείς να ξεχάσει.

Για την pop μουσική το σχίσμα ήταν αναπόφευκτο. Ο κύριος όγκος θα στρεφόταν σε κομφορμιστικές κατευθύνσεις, σε μια φανερή υποστήριξη του καθεστώτος. Από την άλλη μεριά ένα ριζοσπαστικό υπόγειο ρεύμα θα άρχιζε να κυλάει, έχοντας στο πλάι του και πάλι την μουσική των μαύρων. Των μαύρων που οι αγώνες τους για ισότητα και πολιτικά δικαιώματα θα οξυνθούν αυτά τα χρόνια.

Από τις αρχές κιόλας της δεκαετίας, στις γειτονίες των καλλιτεχνών στη Ν. Υόρκη, η φολκ σκηνή, με θέματα παρμένα από το ρεπερτόριο της αριστεράς, από τις στερήσεις των εργατών μέχρι την φυλετική καταπίεση, θα αποκτήσει μουσικούς σαν τον Bob Dylan, την Joan Baez, τον Phil Ochs, τον Pete Seeger. Στη δυτική ακτή, στο Σαν Φραντσίσκο, το acid rock, υπό την επίδραση μιας drug φιλοσοφίας για τη ζωή, μέσα από ψυχεδελικούς ήχους και σουρεαλιστικούς στίχους θα ανοίξει τον δικό του δρόμο, με τα τραγούδια των Grateful Dead, των Byrds, ή των 13th Floor Elevators. Και τελικά μέσα στην νεοϋορκέζικη μποεμία συγκροτημάτα όπως οι Fugs ή οι Velvet Underground θα ξεπηδήσουν εκφράζοντας την αισθητική και διανοητική ανταρσία καλλιτεχνών και ποιητών. Πρωτοπόανκ μπάντες, σαν τους Stooges και τους MC5 θα επιτεθούν όχι μόνο στην επίσημη αστική πολιτική αλλά συνολικά στην κυρίαρχη ηθική, στις κυρίαρχες σημασίες. Και λίγο πιο κει οι μαύρες μπάντες και οι μουσικοί, μέσα από soul, funk και κλασικές R&B φόρμες θα συνεισφέρουν στους αγώνες ενάντια στον αμερικανικό ρατσισμό και την καταπίεση.

Η πολιτική, για ένα κοινό που μέχρι τώρα απλά διασκεδάζε, γίνεται με τον ένα ή τον άλλο τρόπο προσωπική ή και συλλογική απαίτηση. Οι νεολαίστικες εξεγέρσεις, σε όλο τον αναπτυσσόμενο κόσμο, μπαίνουν σε ημερήσια διάταξη, αλλού "μόνες" τους, συνήθως όμως σαν τμήματα της γενικότερης ριζοσπαστικοποίησης. Όλα αυτά θα έχουν

συνέπειες τόσο στα ραδιοφωνικά προγράμματα όσο και στην διαμόρφωση των djs.

Το ραδιόφωνο τύπου TOP 40 είχε φτιαχτεί σαν η αισθητική παράμετρος της ιδέας της κοινωνικής συναίσθησης. Τα charts ήταν η συλλογική (α)συνείδηση της αμερικανικής κοινωνίας. Αλλά τώρα η κοινωνική συναίσθηση έχει αρχίσει να θρυμματίζεται, και η συνείδηση είναι ένα ερώτημα όχι εθνικού τύπου.

Μέχρι τη δεκαετία του '60 όλοι οι σταθμοί εξέπεμπαν στα AM, και τα περισσότερα ραδιόφωνα (σπιτιών ή αυτοκινήτων) έπιαναν σ' αυτή τη συχνότητα. Οι ελάχιστοι σταθμοί των FM ήταν υποχρεωμένοι από τη νομοθεσία να παίζουν συγκεκριμένα προγράμματα: jazz, ακαδημαϊκές συζητήσεις, εκπομπές σε άλλες γλώσσες, κλασική μουσική. Αυτό θα άλλαζε οριστικά στα τέλη της δεκαετίας του '60.

Η δημιουργία των underground ραδιοσταθμών, τοπικής εμβέλειας, στα FM ξεκίνησε από έναν πρώην TOP 40 dj, και ιδιοκτήτη της μικρής εταιρείας δίσκων Autumn, τον Tom Donahue.

Ο Donahue το 1967 πούλησε την εταιρεία του στην Warner, παράτησε το TOP 40, και έφτιαξε ένα ψυχεδελικό νάιτ κλάμπ μαζί με έναν FM σταθμό, τον KMPX. Το πρόγραμμα; Όχι σιγκλάκια, όχι επιτυχίες των charts, όχι συνεχείς επαναλήψεις τραγουδιών. Παίζοντας τοπικά και όχι γνωστά συγκροτήματα, χωρίς συμβόλαια (όπως οι Jefferson Airplane ή οι Grateful Dead), καπνίζοντας κανα τρίφυλλο μαζί με τους καλεσμένους στο στούντιο, υιοθετώντας την φυσιογνωμία του "παράνομου", ο KMPX έγινε πρότυπο για δεκάδες μικρούς FM ρ/σ που άρχισαν να ξεπηδούν - κυρίως στις πόλεις - αφοσιωμένοι στο offbeat, αφοσιωμένοι στην έξοδο από το "κανονικό", το "παράδοσιακό", το "αναμενόμενο".

Οι underground djs δεν έπαιζαν τώρα μόνο μουσική που δεν παιζόταν από το mainstream ραδιόφωνο. Τραβούσαν επίσης τις διαχωριστικές γραμμές ανάμεσα στο παραδοσιακό show-biz και την εναλλακτική σκηνή. Μόνο οι Beatles, ο Dylan, οι Stones, οι Byrds, και οι Lovin' Spoonful γλύτωσαν από αυτό το σχίσμα. Εν τούτοις ήταν περισσότερο μια αισθητική παρά μια αντιεμπορική ανταρσία: σύντομα το κοινό αυτών των μικρών ανεξάρτητων σταθμών, σαν αριθμός, έφτασε να συγκρίνεται με κείνο του TOP 40 ραδιοφώνου. Και η απόλυτη ανεξαρτησία δεν κράτησε πολύ: πετυχαίνοντας, πολλοί από τους underground ραδιοσταθμούς - και οι αντίστοιχοι djs - άρχισαν να προσαρμόζονται στην λογική των playlist, υιοθετώντας προφίλ πιο εκλεκτικά στους διαφημιστές. Παρά το ότι από οικονομική άποψη αυτή η επαναφομίωση ήταν μόνο βραχυπρόθεσμα πετυχημένη, αυτό που συνέβει με την εξέλιξη των πραγμάτων ήταν πως μερικά χρόνια αργότερα οι μεν FM σταθμοί θα έμοιαζαν όλο και περισσότερο με τους προηγούμενους τύπου TOP 40 ή TOP 100, οι δε AM, σταδιακά εγκαταλείπόμενοι, θα άλλαξαν πέφτοντας στο περιθώριο, θυμίζοντας τα πρώτα χρόνια της underground ραδιοφωνίας.

ΟΙ ΜΑΥΡΟΙ DJS

Οι αφητηρίες της pop μουσικής ήταν μαύρες. Τα rhythm 'n' blues βγήκαν στη δεκαετία του '40 σαν μίγμα διάφορων μαύρων μουσικών παραδόσεων: της συναισθηματικής δύναμης των gospel, του drive του swing, του ρυθμού του boogie-woogie, της μελαγχολίας των blues. Αλλά η σπανιότητα ηχογραφήσεων και δίσκων έκανε το R&B να είναι σχεδόν αποκλειστικά μια ζωντανή μουσική - που παιζόταν στα γκέττο.

Αυτό άλλαξε εν μέρει μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, οπότε οι μαύρες κοινότητες άρχισαν να απολαμβάνουν μιας κάποιας μεγαλύτερης ανοχής, στηριγμένης βεβαίως στη συμμετοχή των μαύρων στον αμερικανικό στρατό. Ανοχή όχι πολύ σπουδαία - αρκετή πάντως για να γίνει εφικτό, σε δύο βασικά πόλεις, στη Ν. Υόρκη και στο Λος Άντζελες, να δημιουργηθούν μερικές μικρές μαύρες εταιρείες δίσκων, γνωστές σαν "φυλετικές επικέτες", που άρχισαν να αναπαράγουν αποκλειστικά τη μουσική των γκέττο. Αυτές οι εταιρείες ήταν που έκαναν γνωστό το R&B έξω από τα γκέττο - και η αναγνώριση της συναρπαστικότητάς του, μαζί με την "δουλειά" του Λευκού Alan Freed, έκαναν το R&B μεταλλαγμένο σαν rock 'n' roll τον πρώτο λόγο στην pop μουσική.

Ελάχιστοι μαύροι ραδιοσταθμοί υπήρχαν πριν τη δεκαετία του '40 - κι όσοι υπήρχαν παίζοντας μουσική του γκέττο είχαν στόχο μάλλον να βοηθούν το εμπόριο μέσα στις μαύρες κοινότητες παρά οτιδήποτε άλλο. Αλλά ως το 1954 είχαν ξεπηδήσει τουλάχιστον 400 στο L.A., στην Ατλάντα, στο Μέμφις, στη Νέα Ορλεάνη, στο Μαϊάμι, στο Νάσβιλ και στο Σ. Λιούις, που έπαιζαν R&B, blues, gospel και jazz υποστηρίζοντας έτσι τις μαύρες εταιρείες δίσκων.

Ο WDLA ήταν ο πρώτος καθαρά μαύρος ραδιοσταθμός. Άρχισε να εκπέμπει στο Μέμφις, το 1948. Αυτή η ραδιοεπανάσταση σήμαινε πως για πρώτη φορά νότια της γραμμής Mason-Dixon ένας dj είχε την δυνατότητα να πει δημόσια ότι είναι μαύρος. Περίπου το 10% του αμερικανικού πληθυσμού άκουγε τον WDLA, κλονώντας τον όχι μόνο μια σημαντική δυνατότητα της μαύρης κοινότητας του Μέμφις και όλου του νότιου να αποκτήσει σεβασμό και αυτοπεποίθηση, αλλά επίσης και ένα πολιτικό μέσο στις συνθήκες του φυλετικού διαχωρισμού της δεκαετίας του '50. Η οικονομική βιωσιμότητα του σταθμού στηριζόταν στην πολιτιστική του δύναμη, που δεν ήταν καθόλου μικρή. Οι μεταγενέστεροι σούπερ στάρς σαν τον B.B.King και τον Rufus Thomas ξεκίνησαν τη διαδρομή του σαν dj στον WDLA. Η Carla Thomas και οι Isaac Hayes τραγούδησαν ζωντανά στα μικρόφωνα του. Το πρόγραμμα και η επιτυχία του WDLA έδωσαν δύναμη στις θετικές εκφάνσεις της αυτοτίτητας των μαύρων, με έναν τρόπο που ήταν αδύνατος οπουδήποτε αλλού, εκτός ίσως από τον αθλητισμό.

Αυτό που αναδείχθηκε μέσα από τους μαύρους dj ήταν η ιδιαίτερη σχέση των μαύρων κοινότητων από τη μια μεριά με τον ρυθμό, και από την άλλη με τη γλώσσα.

ΕΚΤΟΣ ΤΟΠΟΥ ΕΝΤΟΣ ΧΡΟΝΟΥ

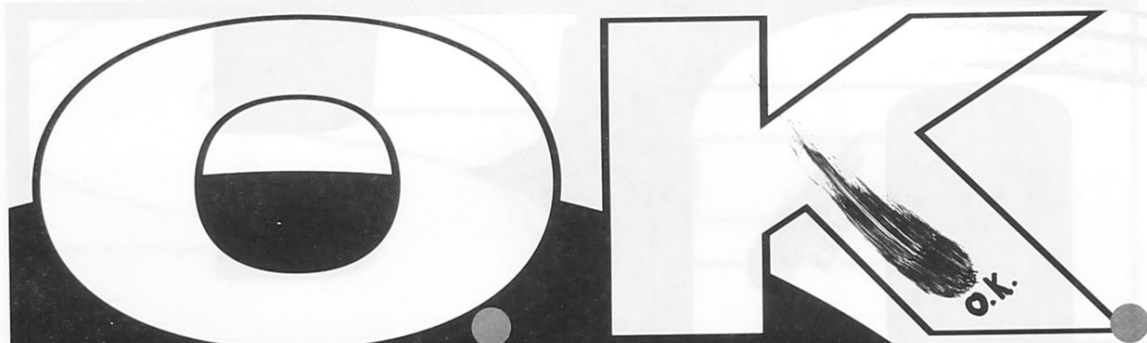
As ξεκινήσουμε με μια ματιά στην ιστορία της οικονομικής μας πορείας στα τελευταία είκοσι χρόνια. Παρά το ζύνημα της συνειδησης του '60 και του '70, οι γυναίκες σήμερα βρίσκονται σε χειρότερη θέση απ' ότι την εποχή των κρινολίνων και των κορσέδων. Κερδίζουμε λιγότερα χρήματα (σε σχέση με τους άντρες) απ' ότι πριν από δύο δεκαετίες. Στα 1956 το γυναικείο εισόδημα αποτελούσε το 63% των χρημάτων που κέρδιζε ο άντρας. Σήμερα κερδίζουμε λιγότερο από το 60% του αμειβομένου εισοδήματος. Παρά τις σπουδές της γυναίκας και παρά τις πολιτικές κινητοποιήσεις, οι περισσότερες από εμάς μπαίνουμε στον κόσμο της δουλειάς με χαμηλότερες εργασίες και προχωρούμε προς τα πάνω - ή προς τα πλάγια - σαν καβούρια δεμένα στο σκοινί. Τα δύο τρίτα των εργαζόμενων γυναικών κερδίζουν λιγότερα από 10000 δολάρια το χρόνο. Τα λεφτά που κερδίζουμε φτάνουν ίσα ίσα για να πληρώσουμε την μπίμπυ σίτερ και δε

γίνεται καν λόγος για δυνατότητα εξασφάλισης του μέλλοντος - αυτό, πάνω σε μια μόνιμη βάση. Οι τοποθετήσεις κεφαλαίου, τα μερίσματα κερδών, τα διάφορα προγράμματα συνταξιοδότησης, όλα αυτά είναι επιχειρησιακές πολυτέλειες, αντρικές πολυτέλειες. Οι μισές από τις εργαζόμενες γυναίκες δουλεύουν σε δουλειές χωρίς σύνταξη. Αποτελούνε-εθελοντικά κατά τα φαινόμενα - μια στρατιά από υποαμειβόμενους κληήνες τόσο μαζική και με τόσο σταθερά χαρακτηριστικά, που η κοινωνική επιστήμη βρήκε να μας ονομάσει μ' ένα καινούριο όνομα: "Οι Ογδόντα τοις εκατό". Το "Ογδόντα" αναφέρεται στο ποσοστό των εργαζόμενων γυναικών που εκτελούν βοηθητικές ή ημι-ειδικευμένες εργασίες με φοβερά χαμηλούς μισθούς-γυναικείες που οικονομικά τουλάχιστον βρίσκονται στον πάτο του καλαθιού με τα καβούρια.

Μέχρι πρόσφατα, οι ειδικοί της στατιστικής επαναλάμβαναν την έκφραση "γυ-

ναίκες στη δύναμη εργασίας", σα να είμαστε μια στρατιά αμαζόνες έτοιμες να εισβάλλουμε στη χώρα. Η εντύπωση μιας άνησης της γυναικείας δύναμης και κινητικότητας πλανιέται στον αέρα εδώ και είκοσιπέντε χρόνια τουλάχιστον. Αλλά όπως οι κοινωνιολόγοι αρχίζουν τελικά να καταλαβαίνουν: "Σε κάθε μια πετυχημένη επαγγελματία αντιστοιχεί μια άλλη γυναίκα, η συμβολή της οποίας στην εργατική δύναμη είναι να πατάει το μοχλό μιας πρέσας οχτώ ώρες την ημέρα και άλλη μια που η δουλειά της είναι να στρώνει κρεβάτια και να καθαρίζει δωμάτια και μια άλλη που περνάει τη μέρα της δακτυλογραφώντας γράμματα και ταξινομώντας την αλληλογραφία μέσα στα τεράστια, απρόσωπα γραφεία της αμερικανικής γραφειοκρατίας.

Κολέτ Ντουλινγκ, 1981 Το σύνδρομο της Σταχτοπούτας

Η γλωσσική αποδιάρθρωση των μαύρων, που έφτασε σε επίπεδα τέχνης ήδη από τότε, θα πρέπει να θεωρηθεί σαν η καταγωγή του rapping. Οι μαύροι djs ήταν από τότε αυθεντικοί rappers, την εποχή που rapping λεγόταν στην αρχική του καμάκι, το πέσιμο ενός άντρα σε μια γυναίκα στο δρόμο: ήταν μια τρελλή παρλάτα, όπου η φωνή γινόταν μουσική, σαν όργανο, με λόγια επικά και ανόητα, όχι για ειπωθεί κάτι συγκεκριμένο αλλά μόνο για να τραβηχτεί η προσοχή της. Ενδεχομένως και έ-να της χαμόγελο.

Ο Dizzy Gillespie, ένας από τους πρωτοπόρους του bebop, εκθέτει αυτήν την πρακτική της hip (κρυφής) ομιλίας, σαν ένα μέρος της γενικότερης αίσθησης των μαύρων για τη γλώσσα: "Συνήθως μιλάμε έτσι. Αυτοί που θέλουν να επικοινωνήσουν μαζί μας πρέπει να καταλάβουν τον τρόπο μας, και κάποτε τον υιοθετούν. Όπως παίζουμε με τις νότες, βάζοντάς τες σε καινούργιους και διαφορετικούς δρόμους και νοήματα, που διαρκώς αλλάζουν, έτσι παίζουμε και με τις λέξεις". Η ιστορία αυτής της μαύρης φωνητικής τέχνης - μέρος της καθημερινής προφορικής ποιήσεως στα γκέτο - οι λεκτικοί πειραματισμοί με τις διακοπές των νοημάτων και τους νεολογισμούς, σα μέρος της δουλειάς των μαύρων dj που έδειχναν έτσι το δικό τους αίσθημα ανάμεσα στα κομμάτια έγινε προσιτή και στο λευκό κοινό μέσα από τους R&B σταθμούς. Κάνοντας πολλούς λευκούς djs να προσπαθούν να αντιγράψουν το αυθεντικό hipness.

Στη δεκαετία του '50, ύστερα απ' αυτά, η πολιτιστική ηγεμονία της κουλτούρας και της γλώσσας των λευκών είχε αρχίσει να περιορίζεται. Ένας από τους πιο πετυχημένους καταστροφείς των λέξεων και μάστορας της μαύρης doubletalk ήταν ο νεοορκεζός Douglas "Jocho" Henderson, με το παρατσούκλι "Ace from Space", ο οποίος με το πρόγραμμά του 1280 Rocket έφτασε σε τόσο οριακούς χειρισμούς ώστε μέσα από την αγριάδα και την ριζοσπαστικότητα τους άγγιξαν τους πειραματισμούς της free jazz. "Η ιδέα συμβαίνει στο στόμα" είχε δηλώσει ο Tristan Tzara στο μανιφέστο Νταντά, και ο Jocho άφησε κυριολεκτικά το στόμα του ελεύθερο να σκεφτεί. Μια από τις φράσεις του καθιερώθηκε στη νεοορκεζική σαλακ, και αργότερα μεταφωτισμένη σε κάμποσους δίσκους της τζαμαϊκάνης ska.

Η τεχνολογία των στούντιο επηρέασε με τον τρόπο της τέτοιες αυτο-αναφορικές τεχνικές - ήταν αυτή η διαρκής μεταλλασσόμενη σχέση που αργότερα βγήκε στα πλατώ με τους rap δημιουργούς. Οι πειραματισμοί των μαύρων djs στη δεκαετία του '50 και του '60 είχαν πολύ πιο μακρόχρονη επίδραση, όχι μόνο σ' αυτή καθαυτή τη μουσική των μαύρων, αλλά σε ολόκληρο το στήσιμο μιας μουσικής παρουσίας.

Υπήρξαν πάντως και κριτικές απόψεις, αναφορικά με την επιτυχία - και την την εμπορευσιμότητα μεταξύ των λευκών - των R&B, εξελιγμένων έστω σε rock 'n' roll. "Το χάσμα των γενεών και η εφηβική οπτική για τον κόσμο ήταν πάντα ο κράχτης για το rock 'n' roll ήθος, αλλά αυτό ήταν ξένα για τις μαύρες κοινότητες, για νέους και για γέροντες... Το rock 'n' roll ήταν νεανική μουσική - αντίθετα το R&B ήταν και για τους νεώτερους και για τους μεγαλύτερους, γεμάτο αναφορές και στο παρελθόν και στο παρόν, μαζί και ταυτοχρόνως.... επιπλέον η ό-ποια φήμη των μαύρων djs και οι πωλήσεις δίσκων των μαύρων μουσικών μέσα στη μουσική βιομηχανία, έκρυβαν τις οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες" έγραψε ο Nelson George στο "ο θάνατος του R&B". "...Ο οποιοσδήποτε πολιτιστικός θρίαμβος μικρή πρακτική αξία είχε για την καθημερινή ζωή των περισσότερων αφροαμερικάνων..."

Η σόουλ, σαν πάντρεμα των R&B και των gospel, ξαναεξέκινσε σαν αυθεντικά μαύρη μουσική. Και έγινε σύμβολο της μαύρης ταυτότητας - την δεκαετία του '60, που ήταν μια δεκαετία αγώνων για πολιτικά δικαιώματα και μαύρης υπερηφάνειας. Η σόουλ και οι πιο γνωστοί καλλιτέχνες της, καθοδηγούμενοι από τον James Brown συνδύαζαν τον πολιτικό αγώνα με την τέχνη. Say it loud, I'm black and I'm proud τραγούδησε ο J. Brown το 1968. Ο οποίος, παρά την επιτυχία του, κράτησε την μουσική του αυθεντική και αντικομφορμιστική, επιμένοντας πως "αν θέλουμε να υπάρχουν πιθανότητες οικονομικής και καλλιτεχνικής ελευθερίας για την μαύρη μουσική θα πρέπει να αγωνιζόμαστε διαρκώς εναντίον των περιορισμών που μας τίθενται". Αυτό τον έκανε ιδιαίτερα αγαπητό και ανάμεσα στους μαύρους djs που από τη μεριά τους εξασφάλισαν διαρκή προβολή στα τραγούδια του. Από τη μεριά του ο Brown αναγνωρίζοντας τό-

στο επόμενο:
η διάδοχος της χορευτικής μουσικής, η disco

σο τη δουλειά όσο και τη σημασία των μαύρων dj αλλά και την αναγκαιότητα των ραδιοσταθμών για τη μαύρη μουσική τους υποστήριξε οικονομικά.

Ήταν πάλι ο J. Brown και οι εκατοντάδες μαύροι djs που έσωσαν - και ίσως να μην έπρεπε - την αμερικανική κοινωνία από εμφύλιο πόλεμο. Τη νύχτα της δολοφονίας του Martin Luther King, σε όλους τους ραδιοσταθμούς που υπήρχαν μαύροι dj τα προγράμματα διακόπηκαν - με σκοπό να ηρεμήσουν οι djs τις στα όρια της έκρηξης μαύρες κοινότητες.

"Μέχρι εκείνη τη στιγμή ποτέ το μαύρο ραδιόφωνο δεν είχε "μετρηθεί" σε όλη την επικράτεια. Κανείς δεν ήξερε τη δύναμή του. Ξέραμε τη δημοτικότητα των μαύρων dj... Αλλά τη νύχτα της δολοφονίας του King, σε όλη την αμερική, κάθε μαύρο ραδιοσταθμός μέτρησε τις δυνάμεις του, και ο καθένας από εμάς που ήταν στον αέρα εκείνη τη στιγμή, προσπάθησε να κρατήσει ο κόσμος την ψυχραιμία του. Κάναμε ό,τι μπορούσαμε να προφυλάξουμε τις μαύρες κοινότητες από μια έκρηξη μεγαλύτερη απ' όσο θα άντεχαν" λέει ο Del Shields.

Η έκρηξη δεν έγινε εκείνο το βράδυ, αλλά οι λευκοί αμερικάνοι τρόμαξαν. Ο Del Shields εξηγεί το γιατί: "Αντικρίζοντας το μαύρο ραδιόφωνο τη συγκεκριμένη στιγμή η λευκή αμερική δέχτηκε ένα δυνατό χτύπημα. Αν σε κάθε μεγάλη πόλη ένας μαύρος dj είχε πει "ξεσηκωθείτε" θα είχε γίνει χαμός. Αυτό έδειχνε μια μεγάλη δύναμη - που δεν είχε χρησιμοποιηθεί εκείνο το βράδυ, αλλά θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί κάποια άλλη στιγμή. Και έτσι απ-πο τους στα πόδια των μαύρων r/s και των djs".

Ένα όχι και δυο ναι μας κάνουν ...;

-Έχεις δουλέψει έστω και μία ώρα την τελευταία εβδομάδα;

Αν ναι, τότε είσαι "εργαζόμενος". Αν όχι,....

Αν "όχι" ακολουθούν δύο ακόμα κρίσιμες ερωτήσεις:

- Είπαξες με την δέουσα επιμονή να βρεις δουλειά την τελευταία εβδομάδα;

- Είσαι διατεθειμένος να δουλέψεις αν βρεθεί αυτή τη στιγμή δουλειά;

Αν η απάντηση είναι και στις δύο "ναι", τότε και μόνο τότε το φιλικό χέρι του συστήματος θα σε χτυπήσει τρυφερά στην πλάτη, και λαμβάνοντας υπόψη του το δυστυχισμένο "όχι" σου στην πρώτη ερώτηση θα σε αναγνωρίσει σαν άνεργο. Που σημαίνει: ότι θα σου κάνει την τιμή να σε προσθέσει με μερικές χιλιάδες ακόμα, ώστε να γίνεις κι εσύ ένας μικρούλης κόκκος σε κάποιο εθνικό ποσοστό ανεργίας.

Οι υπολογισμοί

Ο πιο πάνω ερωτήσεις αποτελούν τα στάνταρ που προτείνει το Διεθνές Γραφείο Εργασίας για τον εντοπισμό των ανέργων. Είναι η γενική κατεύθυνση - επιμέρους εθνικές ιδιαιτερότητες επιτρέπονται.

Έτσι το μια ώρα δουλειά την εβδομάδα είναι εντάξει δεν βγαίνει από τον ριζοσπαστισμό της άρνησης στη μισθωτή σκλαβιά: αλλά από τον μακρύ λογαριασμό της "προσωρινότητας" και της "ελαστικότητας" που έχουν καθιερωθεί σαν νέες σχέσεις της παλιάς εκμετάλλευσης. Στον ώριμο καπιταλιστικό κόσμο υπάρχουν πράγματι τέτοιες μονόωρες (ή λίγο παραπάνω) δουλειές ανά εβδομάδα: από το να βγά-ζεις βόλτα έναν σκύλο, στο να κάνεις τον τροχονόμο έξω από ένα δημοτικό σχολείο στο σχολαίμα (πέντε μισάωρα την εβδομάδα είναι αρκετά...) μέχρι το να γεμίζεις τις σακούλες των πελατών στα σουπερμάρκετ το Σάββατο το μεσημέρι που έχει κίνηση.... η φαντασία της μισθωτής εργασίας συναγωνίζεται εκείνη των ιδεολόγων της.

Αν όμως παρ' ελπίδι κάποιος δεν έχει αυτήν την τύχη, δεν μπαίνει αυτόματα στο παραδεισένιο κλάμπ των ανέργων. Η διπλή ανιχνευτική ερώτηση του κατα πόσο είναι διατεθειμένος να σκιστεί στο ψάξιμο (για δουλειά, έστω και μια ώρα τη βδομάδα...) και στο σκύψιμο μόλις την βρεί δεν είναι τυχαία. Εστιάζει στις υποκειμενικές παραμέτρους του καθενός μας, στην "διάθεση" και στην "διαθεσιμότητα". Ο περίηλος τίτλος του άνεργου δεν πάει σ' όποιον κι 'όποιον: πρέπει να "πεισείς"... ότι- όπως θα τόλεγε κι ένας γτόπιος - είσαι "απασχολήσιμος".... Αλλιώς συμβαίνουν και χειρότερα: είσαι ανύπαρκτος...

Οι μπλόφες

Εκεί που τελειώνουν αυτές οι καταμετρήσεις αρχίζει ένα άλλο κόλπο. Η καινούργια γραμμή "κοινωνικής υποστήριξης" προς αυτούς που καταφέρνουν να θεωρούνται άνεργοι είναι μέτρα που θα τους "ενηθάρρυνου" να ψάξουν για δουλειά! Για την ακρίβεια: θα τους σπρώξουν απνευστί πάλι στην αγορά, ώστε να συμπεριφέρονται όχι σαν παρκαρισμένοι στη σκιά κάποιου επιδόματος ανεργίας, αλλά σαν τσιμπιμένοι από την μύγα της "δημιουργικότητας". Αλλά αυτό είναι ένα άλλο κεφάλαιο που θα το πιάσουμε στο μέλλον. Εκείνο που μας ενδιαφέρει εδώ είναι το εξής: ποιά είναι το όφελος για τα αφεντικά του να "μετράνε" με τέτοιο τρόπο, με τέτοια (και παρόμοια) κριτήρια τους ανέργους;

Αν έχετε προσέξει τη σκηνοθεσία που μόνιμα περιβάλλει την κατά καιρούς ανακοίνωση των ποσοστών της ανεργίας είτε στη γιούρολαντ είτε στις ηπα, θα διαπιστώσετε ένα κάποιο άγχος των αφεντικών - ή, έστω, των δημοσιογράφων τους. Πέφτει η ρημάδα; Ανεβαίνει; Και ξανά και ξανά. Η πρώτη εξήγηση αυτής της έγνοιας θα αναφερόταν στους κινδύνους και τις κοινωνικές εντάσεις που μπορεί να προκαλέσει η ανεργία. Ίσως όμως τα πράγματα να μην είναι και τόσο αισιόδοξα (για εμάς...): η ήπειρος του παράνομου κεφαλαίου απορροφά πολύ αποτελεσματικά τους ενδεχομένους κραδαρισμούς από την "επίσημη" ανεργία, έτσι ώστε οι αγώνες που έμμεσα ή άμεσα σχετίζονται μ' αυτήν να είναι πολύ μικρότεροι από το πραγματικό της βάρος. Εν τέλει εξεγέρσεις τύπου L.A. δεν συμβαίνουν με την πυκνότητα που θα έπρεπε τα αφεντικά να φοβούνται και εμείς να ευχόμαστε.

Ο δεικτής της ανεργίας έχει μπει στην β κατηγορία των κρίσιμων παραμέτρων στα οικονομικά πλάνα διεθνώς. Και το (επίσημο) μέγεθός του αποτελεί έναν μικρότερο ή μεγαλύτερο (ανάλογα με τα συμφέροντα κάθε εθνικής ελίτ) κράτη για τις "αλλοεθνικές" επενδύσεις. "Μεγάλη" ανεργία εδώ ή εκεί σημαίνει μεγάλες ευκαιρίες για την παραγωγή - στο φόντο φυσικά των απαιτούμενων κρατικών εγγυήσεων. "Μικρή" ανεργία εδώ ή εκεί σημαίνει μεγάλες ευκαιρίες για την κατανάλωση - δηλαδή "δυνατή αγορά". Στην πραγματικότητα η "μικρή" και η "μεγάλη" ανεργία μπορεί να μην διαφέρουν και πολύ: αν οι μεν χρησιμοποιούν τις μεθόδους του διεθνούς γραφείου εργασίας και οι δε μετράνε εκείνους που κάθονται αργόσχολοι στα καφενεία σπρώχνοντας ό,τι βρεθεί, η "μικρή" ανεργία της αμερικανικής οικονομίας είναι πιθανόν το ίδιο μέγεθος με την "μεγάλη" ανεργία της ισπανικής. Μπορείτε να φανταστείτε πως η Βουλγαρία, για παράδειγμα, έχει επίσημη ανεργία κοντά στον μέσο όρο της ε.ε.;

Υπάρχει και μια ακόμα ιδεολογική διάσταση στο μέγεθος αυτού του νούμερου: η ανάληψη της μεγάλης κρίσης του '30. Όσο είναι αλήθεια πως τα αφεντικά παράγουν τους ανέργους σαν "εφεδρικό δυναμικό" που όντας έξω από την "αγορά εργασίας" αναγκάζει εκείνους που είναι μέσα να είναι συνετοί και φρόνιμοι - δηλαδή υπάκουοι και ολιγαρκείς - άλλο τόσο είναι αλήθεια πως η μόνη εκμετάλλευση (και η μόνη πηγή κέρδους) είναι αυτή της εργασίας. Ένας "υπερβολικά μεγάλος" στρατός εφέδρων μισθωτών δείχνει μία ιδιαίτερα επικίνδυνη καμπί στην αξιοποίηση του κεφαλαίου. Επειδή αυτοί ακριβώς οι περισσότεραμένοι ό-χι μόνο δεν καταθέτουν τον κό-πο τους στα πόδια των αφεντικών αλλά ούτε

PORCA ANERΓΙΑ ΜΑΣ ΚΛΕΒΕΙΣ ΤΟΥΣ ΚΑΛΥΤΕΡΟΥΣ ΛΟΓΙΣΤΕΣ!!

αγοράζουν αυτά που θα "όφειλαν" ώστε τα αφεντικά να πραγματοποιούν τα κέρδη τους.

Πρόκειται για τον ενάρετο κύκλο της ιδεολογίας. Από την μια μεριά κουκουλώ-νοντας την πραγματική έκταση της εξαναγκαστικά έξω από τη ενεργή μισθωτή σχέ-ση κοινωνίας οι ειδικοί των αφεντικών παραμιθαίνουν τον κάθε μεμονωμένο άνε-ργο πως είναι ένας άτομο - φουκαράς, ένας μαλάκας δηλαδή που πρέπει να προσ-παθήσει περισσότερο, σύμφωνα εξάλλου και με το πνεύμα των δύο ερωτήσεων που αναφέραμε πριν. Από την άλλη μεριά όμως ασκοιμούνται σ' αυτήν τη "δημιου-ργική λογιστική" που είναι τόσο ελαστική όσο οι νέες σχέσεις εργασίας (τις οποίες όμως θα έπρεπε να λογαριάζουν με ακρίβεια) οι ίδιοι ειδικοί συσκοτίζουν την πραγ-ματικότητα μπροστά στα μάτια τους. Τα νούμερα της ανεργίας είναι μικρά, μεσαία ή μεγάλα - η αλήθεια όμως ποιά είναι; Αυτήν δεν την ξέρουν!!! Έτσι η μπλόφα γυρ-νάει μπουμεραγκ - αν και δεν έχουν καμμία όρεξη να το παραδεχτούν.

Έρχονται όμως να παρακλέσουν αλλιώς την πραγματικότητα να αποκαλυφθεί: ενώ έχουν τακτοποιήσει τόσο στη γιούρολαντ όσο και στις ηπα το θέμα της ανε-ργίας (όπως ανάλογα και του πληθωρισμού, αυτό όμως είναι μια άλλη υπόθεση που θα βγάλει πολύ γέλιο...) ανακαλύπτουν ότι υπάρχει πρόβλημα "φτώχειας"! Έναντι 17 εκατομμυρίων επίσημα μετρημένων ανέργων στην ευρώπη, κάπου κάποιος υπο-λόγησε ότι υπάρχουν και 50 μέχρι 70 (ανάλογα με τα κριτήρια, δηλαδή με το που θα πουν "ναι" και που "όχι") εκατομμύρια "φτωχοί"! Στις ηπα με τον μαγικό, διαρκώς αναπτυσσόμενο καπιταλισμό, η επίσημη ανεργία είναι γύρω στο 4% - αλλά οι επί-σημα φτωχοί 17%... Από πού ξηπύθησαν αυτοί; Από πουθενά άλλο παρά από τον θρίαμβο της καπιταλιστικής οικονομίας - που σημαίνει ότι πάντα κάπου εδώ ήταν, λιγότεροι ή περισσότεροι. Αλλά (καθόλου "απλά" αλήθεια...) γίνονται τώρα αξιο-πρόσκετοι επειδή τώρα η "υποκατανάλωση" των δυτικών κοινωνιών, μπλωμένη θανάσιμα με τα καταναλωτικά δάνεια που θα τινάζουν τα πάντα στον αέρα, έχει γί-νει απόλυτη θηλειά για τα αφεντικά. Για τα αφεντικά όχι απλά της παραγωγής αλ-λά της υπερπαραγωγής που με έναν παρανοϊκό παροξυσμό εδώ και λίγα χρόνια κα-ταφεύγουν σε κάθε είδους αλχημεία (από τις συγχωνεύσεις μέχρι τις απάτες) για να κρατήσουν ψηλά τα κέρδη τους: τα δικά τους και των μικροσυνεταίρων τους στα χρηματιστήρια. Κέρδη που γίνονται μέρα με την ημέρα απειλοστικά virtual. Εν τω μεταξύ η παραδοχή της "φτώχειας" επιχειρεί τον έσχατο φενακισμό: είναι εντελώς άλλο φαινόμενο υποτίθεται από την ληηλασία των μισθών και των υπολοίπων (πα-λιότερων) κατακτήσεων των εργατών.... είναι ίσως κάτι σαν το aids... θα το ψάξουν οι κοινωνιολόγοι - αν προλάβουν!...

Υπάρχει ένας κανόνας στον σκοτεινό κόσμο του ναρκωεμπορίου που ισχύει απα-ράλλοτος και στο φωτεινό ναρκωεμπόριο ιδεολογίας: να μην πίνεις αυτό που που-λάς. Πουλώντας παραμύθια για την ανεργία τα αφεντικά τον παραβίασαν: "πίστε-ψαν" (και παριστάνουν πως ακόμα οι ίδιοι πιστεύουν) ότι έχουν φτιάξει την χρυσή τομή ανάμεσα στο καρότο (της κατανάλωσης) και το μαστίγιο (της απόλυσης) ώ-στε εσείς να ελέγχουν το προλεταριάτο. Και όποιος παραβιάζει αυτόν τον κανόνα σκάβει τον λάκο του. Πιστεύουν (ή παριστάνουν ότι πιστεύουν) πως δεν υπάρχει καμμία κρίση: αφού δεν υπάρχουν στρατιές ανέργων σε ουρές για συσσώπια... το 1929 και η δεκαετία του '30 γίνονται θέμα διηγήσεων σαν ζόρκια. Όμως η "δημιουργική λογιστική" κουρτίνα που έχουν ρίξει πάνω στην πραγ-ματικότητα σκίζεται εδώ κι εκεί, στην διόγκωση του κενού ανάμε-σα στις καπιταλιστικές "προσδοκίες" και στην πραγματική οι-κονομία...

Αλλά... αλλά... Αλλά για τα αφεντικά τέτοιες πτώσεις είναι "λυμένες" από παλιά: αγκαλιάζουν όσους περισσότερους υποτελείς μπορούν, κι έτσι πέφτουν μαλακά. Ρίξε μια ματιά στις τεράστιες αυξήσεις για στρατιωτι-κούς εξοπλισμούς σε όλο τον αναπτυσσόμενο καπιταλιστι-κό κόσμο και θα κα-ταλάβετε.

ΜΙΚΡΟΪΔΙΟΚΤΗΤΗ ΠΡΟΣΕΞΕ!

ΠΕΙΔΗ Η ΚΛΟΠΗ...
ΕΓΙΝΕ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ!

1. Είναι καλύβη
2. Είναι νεοεισμένη
3. Έχει καλύβη 2 χιλ.
4. Πλάκα ανοξείδωτης κλειδαριάς
5. Κλειδαριά χρηματοκιβωτίου
6. Πύκνο αποσπώμενο
7. Ρουλεμάν στους μεντεσέδες
8. Μετεσέδες ρυθμιζόμενοι
9. Αφρόελα περιμετρικά σε 12 σημεία
10. Πανοραμικό μάτι

Η ΚΛΟΠΗ ΕΓΙΝΕ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ (ΚΑΙ ΟΧΙ Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ ΚΛΟΠΗ)

ΓΙΑΤΟΥ: ΚΑΛΥΒΑΣΟΥ! ΝΕΥΡΩΣΟΥ!

ΜΠΕΣ ΓΕΡΑ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΚΑΣΑ! ΒΑΛΕ ΚΛΕΙΔΑΡΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΟΥ! ΚΟΙΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΝΟΡΑΜΙΚΟ ΜΑΤΙ!

ΚΑΙ ΨΟΦΑ ΗΣΥΧΟΣ!!!

Πόρτες ασφαλείας

ΒΙΟΜΕΤΑΛΛΟΥΜΙΝ
ΚΑΙ ΝΟΣ ΜΠΟΥΣΙΝΗΣ
Κύπρου 23, Χαϊδάρη,
τηλ. 58.11.839 - 58.11.093

ART, AS USUAL

SEN SATION

Αν δεν ήταν ο Rudolph Giuliani, ο ακροδεξιός δήμαρχος της Νέας Υόρκης, η έκθεση θα φερόταν στα ψιλά των "πολιτικών". Αλλά αν δεν ήταν και ο Charles Saatchi, ο περσιτισμένος φιλότεχνος και συλλέκτης ιδιοκτήτης της πολυεθνικής διαφημιστικής, η έκθεση θα ήταν αδύνατη. Βρήκε επιτέλους η αφάν γκάρντ, στα στενά του 20ου αιώνα, τη θέση που της αξίζει, ανάμεσα σε έναν εραστή της τέχης και της ασφαλείας και έναν άλλο των εμπορικών τρυκ. Ανάμεσα στους έναντες και τους διαφημιστές; Και γιατί όχι δηλαδή;

Ο Saatchi άρχισε τη συλλογή του στις αρχές του '70, και θεωρείται σήμερα ένας από τους μεγαλύτερους συλλέκτες στον κόσμο. Όπως κάθε μακίνας και προαγωγός της τέχνης έχει αδυναμία στους νέους πρωτοπόρους. Η έκθεση SENSATION, με καμιά 40ριά τέτοιους, στήθηκε στο Λονδίνο το 1998 - όπου φαίνεται πως οι αρχές δείχνουν μεγαλύτερη κατανόηση στην πρωτοπορεία...

Ο Giuliani από τη μεριά του αναδείχθηκε δήμαρχος της Ν. Υόρκης πολύ αργότερα, πριν ελάχιστα χρόνια, με την υπόσχεση να χτυπήσει την εγκληματικότητα στην αμερικανική μητρόπολη. Φαίνεται ότι προς το παρόν το έχει πετύχει, και γιαυτό θεωρείται από τους πιο πετυχημένους δημάρχους στον κόσμο - πρότυπο για τους άρχοντες της δημόσιας τάξης ακόμα και στην φτωχή, τίμια και αντιαμερικανική Ελλάδα. Η μεθόδός του; Απλή: κυνηγώντας τους αλήτες, τους περιθωριακούς, τους μικροπαράνομους, τους άστεγους, "εξαφανίζοντας" το έγκλημα. Η - πιο σωστά - προσάτωση του υψηλού επιπέδου εγκλήμα, εκείνο των αφεντικών. Αλλά όπως και να έχει το αίσθημα "ασφάλειας των πολιτών" δικαιώθηκε.....

Όταν η έκθεση SENSATION μεταφέρθηκε πρόσφατα στο μουσείο του Μπρούκλιν, ο συντηρητισμός του Giuliani προσβλήθηκε ακαριαία, όπως μόνο σε επαγγελματίες αμερικανούς σερίφηδες θα μπορούσε να συμβεί. Θυμήθηκε πως ο δήμος χρηματοδοτεί το μουσείο, άρα δεν μπορεί να πετάει τα λεφτά (των δημοτών) για τέτοιου είδους θεάματα... Το σκάνδαλο εξέσπασε: δηλώσεις επί δηλώσεων υψηλού επιπέδου για τα όρια και την ελευθερία της τέχνης, απειλές επί απειλών... Το "έγκυρο" Time, παραφράζοντας το "η τέχνη για την τέχνη" έφτασε να το φιλοσοφήσει: "η πρόκληση για την πρόκληση"; Λογική άποια, εφόσον το βασικό, η κατανάλωση της κατανάλωσης είναι προ πολλού απαντημένο.

Αν ο Giuliani ήταν πιο ψυχραιμότερος θα έβλεπε ότι ο καθώς πρέπει ολοκληρωτισμός του δεν έχει να φοβηθεί τίποτα από τα έργα τέτοιων πρωτοπορειών. Η κανιβαλο-λαγνεία που διαπνέει μερικά από τα έργα της SENSATION είναι παιδική φαντασίωση

μπροστά στο υλικό πολλών video games - τα οποία εξ' άλλου εκπαίδευουν άριστα τους σημερινούς και αυριανούς τηλε-πεζοναύτες. Τα διαμελισμένα σώματα θα μπορούσαν να είναι "προκλητικά" την δεκαετία του '20... Ο Toskani του Benetton έχει υπάρξει κι αυτός "προκλητικός" με τους ίδιους ακριβώς όρους, επειδή παίρνει τους αρχαιολογικούς των μεταμοντέρνων κοινωνιών και τους κάνει διαφήμιση. Ένας διαμελισμός σε μουσείο είναι ήδη ξεπερασμένος από χιλιάδες διαμελισμούς στις οθόνες - και στην καλύτερη, είναι ένα αξιοπερίεργο που μπορεί να δείχνει λεπτομέρειες που διέφυγαν της προσοχής των δημοσιογράφων που κάνουν πολεμικά ρεπορτάζ.

Αν λοιπόν ο δήμαρχος Giuliani ρωτούσε τον διαφημιστή και φιλότεχνο Saatchi (κιαν αυτός ο τελευταίος ήταν ειλικρινής) θα μάθαινε πόσο συντηρητική είναι αυτή η υποτιθέμενη εξτρεμιστική καλλιτεχνική πρωτοπορεία. Ακολουθώντας χλιοπατημένους δρόμους "σύλληψης" και "ανάδειξης του έργου" είναι κυριολεκτικά νοσταλγική. Βουτηγμένη στην φορμολή του αστισμού (που γέννησε γενικά την ιδέα της "πρωτοπορείας" ανανεώνοντας τον διαχωρισμό του "καλλιτέχνη" από την κοινωνία), του αστισμού που είναι κλινικά νεκρός, μαζί με τον πολιτισμό του.

The Holy Virgin Mary, του Chris Ofili

Μαντόνα αφρικανικής τεχνοτροπίας, που σκανδάλιζε ιδιαίτερα καθώς είναι γαρνιρισμένη με σκατά ελέφαντα. Εν τούτοις οι φιλόζωοι (και δεν είναι λίγοι στην αμερική) θα προτιμούσαν μήπως να είναι στολισμένη με ελεφαντόδοντο;

Great Deeds Against the Dead των Jake και Dinos Chapman

Φτηνός νατουραλισμός που υστερεί αφάνταστα μπροστά σε οποιοδήποτε play station. Ας θυμηθούμε πως περιέργωφα κάποιος αμερικάνος πιλότος τον πολυβολισμό ιρακινών: τους σκοτώνουμε σαν κατσαρίδες.

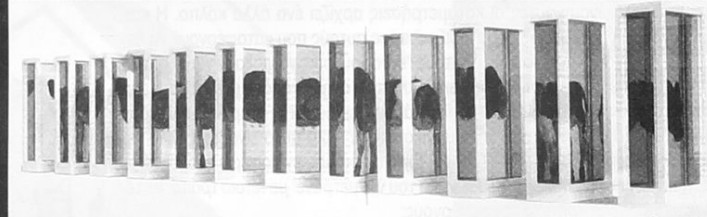
Au Naturel της Sarah Lucas

Καθόλου άσχημη ιδέα για διαφήμιση αφοροδισιακών οπωροκηπευτικών. Ας το έχουν υπόψη τους οι βιοτεχνολόγοι.

Some comfort gained from the acceptance of the inherent lies in everything, του Damien Hirst

Καλοτεμαχισμένη αγελάδα, σε κουτιά φορμώλης. Μεγαλόπνοο έργο, χρήσιμο για το μάθημα ζωολογίας στα γυμνάσια. Η τελευταία ευκαιρία για να δει ένας μητροπολιτάνος πως είναι η αγελάδα βρίσκεται στα μουσεία, την σήμερον ημέρα!

ΣΧΟΛΗ

Στην αρχή ας αναγνωρίσουμε το ρήμα: σχολάζω. Που πάει να πει αναπαύομαι, τημελιάζω... Ακόμα και χρονιτριβώ. Σε κάθε περίπτωση: δεν δουλεύω, δεν έχω σχολία. Δαπανώ τον χρόνο μου ευχάριστα. Ευ-ιαρώ...

Πώς είναι τότε δυνατόν να είναι τόσο αντίθετο με την καταγωγή του αυτό που ξέρουμε σήμερα σαν σχολείο - και ο μπελός του; Ας θυμηθούμε πως ξεκίνησε η διαδρομή της ονοματισμένης διαχείρισης του χρόνου.

Δουλειά (α/σχολία δηλαδή) ήταν το εμπόριο, τα κωράφια, τα ζώα, η χειροτεχνία, όλες οι αναγκατικές δραστηριότητες του βίου. Το να έχει κανείς χρόνο έξω από τέτοιες αναγκαίτητες, σήμαινε αυτονομία ξεκούραση, απόλαυση, αξιοποίηση των ωρών του για την επιθυμία και όχι για την ανάγκη.

Το σχολάζω λοιπόν, η (ας την πούμε με σημερινές λέξεις) απόλαυση του ελεύθερου χρόνου δεν ήταν δύσκολο να φτάσει να δλώνει επίσης το: δαπανώ ευχάριστα τον καιρό μου με κάτι που μου αρέσει: αφοσίωσμαι σε κάτι ευχάριστο για μένα.

Στους κόλπους της αριστοκρατίας πρώτα, και στη συνέχεια εκείνης της αρχαίας δημοκρατίας που σπαρξίζονταν στην εργασία των δούλων (και των γυναικών, για τους οποίους δεν νοσείτο χρόνος ελεύθερος) η απόλαυση της ανάπαυσης άρχισε να εστιάζει στην βελτίωση του εαυτού. Το γυμναστήριο για τους νεώτερους, αλλά και την μόρφωση... Έτσι σχολάζω άρχισε να σημαίνει τώρα αφιέρωσή μου (ελεύθερο από εργασία) χρόνο μου σε κάποιον δάσκαλο, αφοσίωσμαι στα λεγόμενά του, αφιέρωσμαι στην μάθηση. Ας μην φανταστεί κανείς θρανία, κουδούνια, απουσίες και εξετάσεις. Αυτό το πρώτο σχολείο ήταν μέρος του σωματικού ρεπελάματος - εμπλουτισμένο με πνευματικά ερεθισμάτα. Με τα σημερινά δεδομένα μάλλον προς καφενείο θα έμοιαζε, παρά με παράρτημα υπουργείου...

Η σχολή λοιπόν, με μικρές διαδοχικές νοηματικές μεταποίσεις, και χωρίς να χάσει τις πρωτεύουσες αξίες της επιθυμίας και της ευ-καιρίας, πέρασε από τον ελεύθερο χρόνο γενικά στην ελεύθερη ενασχόληση με κάτι "ανώτερο", κι από εκεί στην ιδιαίτερη αφοσίωση στο

ΜΙΚΡΕΣ
ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΕΣ
ΛΕΞΕΙΣ
ΤΩΝ
ΚΑΙ
ΤΩΝ
ΧΕΣΣΕΩΝ

να μαθαίνεις. Τελικά την ιδιαίτερη δραστηριότητα του να παρακολουθεί κανείς (ή/και να παραδίδει) μαθήματα. Και πάλι καμιά σχέση αυτών των σχολών με τα γνωστά α.ε.ι. και τις "πανελληνίες" κρεατομηχανές...

Η αρχική έννοια των λέξεων δεν ξεχάστηκε βέβαια ποτέ. Σχολάζει κάποιος από τη δουλειά - και κιλιάδες ραντεβού δόθηκαν και δίνονται στο σχολάσμα.

Από την άλλη σχολαστικός ήταν και' αρχιν εκείνος που είχε διάθεση και δυνατότητα για ψυχία και ανάπαυση. Οι αρχαίοι σύλλογοι των σχολαστικών ήταν κλαμπ τημεπέλων. Ύστερα ο σχολαστικός έγινε ο περίεργος φιλομαθής που αφιερώνει στην παιδεία. Δεν έπαψε εντούτοις, από μια εκδικητικότητα της λαϊκής γλώσσας, να κουβαλάει το σχολαστικός και αρνητικές σημασίες: αυτόν του "ψείρα γραμματιζούμενου", του ανθρώπου με εμμονές και υπερβολές γνώμης, του μορφωμένου αλαζόνα...

Το σχολίο ανάλογα ήταν το αποτέλεσμα της διανοητικής ευστοχίας: η εξήγηση, η ερμηνεία... Πιο σωστά: η ερμηνευτική εξήγηση, αυτή δηλαδή που αποκαλύπτεται από μια ερευνητική προσέγγιση, και όχι το αυτονόητο των πραγμάτων. Καμιά σχέση με τα παραπολιτικά "σχόλια" των σημερινών εφημερίδων...

Θα πρέπει να ήταν ίσως το ότι με τις αλλαγές των εποχών άρχισαν να σπινίζονται οι αυτόβουλοι πελάτες των σχολών, η αιτία που έκανε το περιβάλλον της εκπαίδευσης να γίνει αυστηρό, πειθαρχικό. Συνέβαινε κι αυτό από παλιά: η κρίση νομομοιοί κάθε συντηρητισμό. Το βέβαιο είναι πάντως ότι μέχρι τους βυζαντινούς χρόνους οι λέξεις είχαν αλλάξει πολύ στο νόημά τους. Σχολαί ονομαζόταν κάτι αμυγές στρατιωτικό: το τάγμα των σωματοφυλάκων του παλατιού.

Εκείνοι οι σεκουριπαδές της αυλής λέγονταν σχολάριοι. Κάποια ιδιαίτερη εκπαίδευση που λάμβαναν θα έδωσε τη φαινή ιδέα για το όνομα. Η έκπληξη όμως είναι αλλού. Σαν ένδειξη του ιδιαίτερου αξιωματός τους έφεραν σχολαρίκιον. Σε απλά ελληνικά: φορούσαν σκουλαρίκα.

Με τόσες και τέτοιες ιστορικές ανατροπές, δεν είναι λοιπόν καθόλου ανιστόρητο, το αντίθετο μάλλον, θα ήταν μια λαμπρά εφευρετική εκδίκηση αν στα σημερινά σχολεία - πάρκινγκ - κάτεργα (δημόσια αλλά και ιδιωτικά, βασικά ή φροντιστήρια...) ο κάθε πελάτης μαθητής φορούσε όσα περισσότερα σκουλαρίκα μπορεί. Οπουδήποτε. Μέσα από τον δημοσυργικό δρόμο της γεγκελιανής αρνητικότητας, η ιστορία της γλώσσας και η γλώσσα της ιστορίας θα χειροκροτούσαν το πρακτικό σχολάσμα: όλη η εξουσία των σχολείων ανήκει στους πάντες!

Now sports!!!

Οι επιτυχίες του κλασικού αθλητισμού τα τελευταία χρόνια έχουν ομολογούμενος αυξηθεί σημαντικά. Όλη η Ελλάδα "περήφανα" για τα παιδιά της έχει στρέψει το βλέμμα της επάνω τους.

Δύο ερωτήματα τίθενται: α) Από πόσο οι έλληνες άρχισαν να ενδιαφέρονται για τον κλασικό αθλητισμό; β) Πώς οι κοπέλες του ensemble ή ο Μελισσανίδης για παράδειγμα, από τη φτωχή πλην άτιμη Ελλάδα, καταφέρνουν και "συναγωνίζονται" επί ίσους όρους αθλητές από χώρες με μεγάλη παράδοση στην ενόργανη γυμναστική;

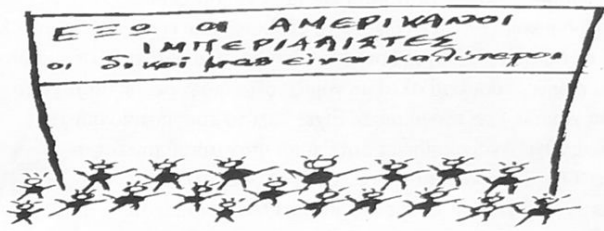
Όσον αφορά το μέσο έλληνα μαλάκα τα πράγματα είναι αρκετά ξεκαθάρια. Ενδιαφέρεται για τον κλασικό αθλητισμό ή για την άση βαρών ας πούμε, στο βαθμό που αυτά είναι ένα ακόμη καταναλωτικό προϊόν το οποίο παρεπιπτόντως διαφημίζει και την ελληνική σημαία. Για την καταναλωτική μαγία του μέσου έλληνα δε νομίζουμε να τίθεται ζήτημα. Όσον αφορά τη σημαία, ο εθνικός κορμός δε θα μπορούσε να μη συγκαταείται και σε αυτή τη βάση. Η συνταγή άλλωστε είναι και παλιά και δοκιμασμένη. Η χούντα των συνταγματάρχων δε στηρίχτηκε μόνο στη απειλή των όπλων. Σε μεγάλο βαθμό στηρίχτηκε σε μια πολιτική που περιλάμβανε άθρονα θεάματα, ιδιαίτερα αθλητικά, και μια σειρά από κοινωνικές παροχές περισσότερο στο δημόσιο τομέα και σε αυτούς που θα ονομάζαμε ελιθώδεις επαγγελματίες. Η "χρυσή" επταετία της χούντας, ήταν μια λαμπρή περίοδος για τον ελληνικό αθλητισμό και το μέσο μικροαστό. Οι ομοιότητες του τότε με το σήμερα παραείναι μεγάλες για να μπορούμε να τις προσπεράσουμε. Σήμερα χωρίς να έχουμε χούντα, υπάρχει κάθεμερα μία τουλάχιστον αθλητική εκπομπή ή ένας αγώνας στην τηλεόραση. Από την άλλη μέσο του χρηματιστηρίου, έχουμε τη μεγαλύτερη αναδιανομή, ληληλατημένο από τις γειτονικές χώρες μεν, πλούτου δε, της τελευταίας δεκαετίας. Τα γήπεδα βέβαια αδειάζουν αλλά αυτό δεν οφείλεται στο ότι ο μέσος έλληνας μαλάκας κατάλαβε την απάτη του αθλητισμού. Στο βαθμό αλλοτρίωσης του, η επιλογή που του αντιστοιχεί είναι η σιγουριά του φετιχ, "στο σπότη μου, μπροστά στην τηλεόρασή μου". Το κίνητρο είναι η κατανάλωση του αθλητικού θεάματος, ενίοτε εθνικού και όχι η "αγάπη για το άθλημα". Άλλωστε με ποιο άθλημα έχουν σχέση τα, είτε παραφουσκωμένα από το body building και τις ορμόνες, είτε τα μαραμμένα από τις δίαιτες και τα body line σώματα, που πλέον αγνοούν ακόμη και τα βασικά για τη λειτουργία του οργανισμού, όπως το περπάτημα για παράδειγμα.

Από τη μια πλευρά έχουμε ένα καό που το μόνο άθλημα στο οποίο επιδίδεται με ιδιαίτερο ζήλο είναι το να βουλιάζει μέσα στα μικρά και μεγάλα φετιχ του εμπορεύματος. Κι από την άλλη έχουμε τα κορίτσια του ensemble, τον Μελισσανίδη, τη Θάνου, την Τσιαμίτη, την Γκατσιούδη και πάει λέγοντας. Το πρώτο πράγμα που θα σκεφτόταν κάποιος είναι ότι εδώ ανθεί μια βιομηχανία παραγωγής αθλητών όμως ποια βιομηχανία ανθεί στην Ελλάδα για να ανθίσει αυτή της παραγωγής αθλητών;

Στην Ελλάδα καμιά βιομηχανία δεν άνθισε, είτε ήταν βαριά είτε ελαφριά. Τα ντόπια αφεντικά φημίζονται ως μεταπράτες, με λίγα λόγια ως ειδικευμένοι νταβαρτζήδες, που χάρη στη γεωγραφική θέση της χώρας τους ξεπλένουν φράγκα για όλη την ευρώπη, με το αζημίωτο πάντα. Σ' αυτή τη δουλειά ως γνωστόν, δεν υπάρχουν και πολύ σταθεροί κανόνες, με λίγα λόγια ισχύει ο νόμος του αρπακτικού. Έχουν όλα αυτά σχέση με τον αθλητισμό; Νομίζουμε πως δεν είναι απλά μια σύμπτωση, το γεγονός ότι η επιθεσιγών στον ντόπιον αφεντικόν στα βαλκάνια τα τελευταία δέκα χρόνια συνοδεύεται από μια σειρά επιτυχιών στον αθλητισμό, και ιδιαίτερα στον κλασικό όπου δεν υπάρχει καμιά υποδομή και παράδοση. Φυσικά η αναγκαιότητα διατήρησης της κοινωνικής ειρήνης στο εσωτερικό, επιβάλλει το να υπάρχουν και τέτοιες επιτυχίες. Αυτό όμως δεν απαντά στο πώς φτάνουμε σ' αυτές. Η επιθετικότητα των αφεντικών νομίζουμε πως τις εξηγεί. Με τον ίδιο τρόπο που ο κάθε έλληνας καργιόλης, χωρίς καμμία οργάνωση και κανένα σχέδιο εκμεταλλεύεται την εργατική δύναμη του αλβανού μετανάστη, έτσι ακριβώς διάφορα γεράκια στο χώρο του αθλητισμού εκμεταλλεύθηκαν την πώση του ανατολικού μπλοκ, όχι μόνο όσον αφορά τους αθλητές, μέσω ελληνοποίησης, αλλά κυρίως όσον αφορά την τεχνολογία που υπήρχε σ' αυτές τις χώρες ιδιαίτερα στον τομέα των φαρμάκων και του ντοπαρισμού. Το θάμια της Τσιαμίτη που με δεκαεξή μήνες προπόνηση πήρε το χρυσό μετάλλιο στο παγκόσμιο ανοικτού στίβου δεν οφείλεται μόνο στη "λεβεντιά" της. Κύρια οφείλεται στο βούλγαρο προπονητή της και τα καθόλου αθώα γιατροσόφια του. Τα ίδια ή λίγο πιο εξελεγγμένα, που δημοσιογράφοι το θάμια του Μαρκώφ, για χρόνια ανάμεσα στους κορυφαίους αθλητές του τριπλούν. Μα γίνονται αυτά στην Ελλάδα; Η δήλωση της συναθλήτριας της Τσιαμίτη, Όλγας Βασδέκη, μετά το παγκόσμιο όπου πήρε το χάλκινο, πως "κάποιος τυγχάνον ιδιαίτερης μεταχείρισης" κάτι τέτοιο έλεγε. Εννοώντας εμμέσως πλην σαφώς, πως προτιμήθηκε ο καθαρός, μετά από τέσσερα χρόνια αποχής, οργανισμός της Τσιαμίτη για να δοκιμασθούν τα καλά τα φάρμακα και όχι ο δικός της, έθεσε ταυτόχρονα το ερώτημα "γιατί να είναι εκείνη το δοξασμένο χρυσό πειραματόζωο και εγώ το χάλκινο;". Το ίδιο ακριβώς δε διάτασε να δηλώσει δημόσια το προπονητικό ημ των κοριτσιών του ensemble. Όταν μετά τη διεθνή επιτυχία τους ερωτήθηκαν από δημοσιογράφους, για το τι μέλλον μπορούν να έχουν αυτά τα κορίτσια με τη "διατροφή" και την προπόνηση που κάνουν, εκείνοι απάντησαν όλο άνεση πως αυτά τα κορίτσια έχουν ημερομηνία λήξης έως το 2001 περίπου. Κι όσο για τους ολυμπιακούς αγώνες του 2004, "ε, μέχρι τότε θα έχουμε βγάλει άλλες" απάντησαν όλο χαρά. Συμπεράσμα: Άμα έχεις τα καλά τα χάπια, τα πάντα, και ιδιαίτερα οι άνθρωποι, είναι αναλώσιμα.

Πιστεύει κανείς στα αθλητικά ιδεώδη; Εμείς πάντως όχι. Προφανώς και δεν τίθεται θέμα του "εν αγωνίζεσθαι". Όλες όμως αυτές οι επιτυχίες στο χώρο του κλασικού αθλητισμού νομίζουμε πως είναι για καλό. Προτιμούμε τους ντοπαρισμένους αθλητές. Είναι μια πιο αξιοκρατική επιλογή. Αν τα χάπια κάνουν τελικά τη διαφορά, σαφώς και υπάρχουν περισσότερες ευκαιρίες για τον καθένα να φτάσει στην κορυφή. Τώρα αν μετά από τρία τέσσερα χρόνια αρχίζει να μοιάζει σε καμπουρογαμμοσαρο, αυτό είναι δική του επιλογή, από τη στιγμή που έχει αποφασίσει να πουλήσει το σώμα του στο διάβολο για μερικά χρόνια δόξας. Το πιο σημαντικό όμως είναι πως τα χάπια ταιριάζουν απόλυτα στην ιδιοσυγκρασία του μέσου έλληνα. Κατεξοχίην κομπλεξαρισμένος και από κάθε άποψη καταπιεσμένος λαός, νομίζουμε ότι η τελευταία του ελπίδα να ξεφύγει από τις ανασφάλειες του είναι τα χάπια. Ήδη σε κάθε ελληνικό νοικοκυριό, σε κάθε κλαμπ, σε κάθε εργασιακό χώρο, σε κάθε σχέση τέλος πάντων, υπάρχει μια μεγάλη γκάμα φαρμακευτικής τοξικομανίας. Γιατί όχι και στο χώρο του αθλητισμού;

ΟΛΑ ΞΕΚΙΝΗΣΑΝ ΑΠΟ ΜΙΑ ΑΝΤΙΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΔΙΑΔΗΛΩΣΗ ΣΤΗ ΛΑΡΙΣΑ

...ΤΟΤΕ ΗΤΑΝ ΠΟΥ ΤΟ ΚΟΜΜΑ ΚΑΛΕΣΕ ΤΟΝ ΙΣΧΝΟ ΓΙΩΡΓΑΚΗ ΝΑ ΠΑΕΙ ΝΑ ΠΟΛΕΜΗΣΕΙ ΤΟΥΣ ΕΧΘΡΟΥΣ ΤΗΣ ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΤΕΣ

...ΤΟΤΕ ΗΤΑΝ ΠΟΥ Ο ΕΘΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΑΛΕΣΕ ΤΟΝ ΚΟΝΤΟΧΟΝΤΡΟ ΚΩΣΤΑΚΗ ΝΑ ΠΑΕΙ ΝΑ ΠΟΛΕΜΗΣΕΙ ΤΟΥΣ ΕΧΘΡΟΥΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

...ΚΙ ΕΤΕΙ ΒΡΕΘΗΚΑΝ ΠΛΑΪ ΠΛΑΪ ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ ΤΗ ΒΑΣΙΚΗ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΑΡΑ ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΙΚΑ ΑΝΤΙΘΕΤΙΚΟ ΤΟΥΣ ΠΑΡΕΛΘΟΝ...

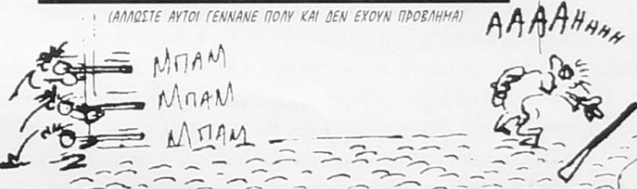

ΣΚΕΦΤΟΤΑΝ Ο ΓΙΩΡΓΑΚΗΣ: ΜΕΧΡΙ ΠΟΤΕ ΟΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ ΤΟΥ ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΜΟΥ ΘΑ ΠΟΛΙΟΡΚΟΥΝ ΤΗ ΜΗΤΕΡΑ-ΠΑΤΡΙΔΑ;

ΜΙΑ ΣΤΗΝ ΟΥΓΓΑΡΙΑ, ΥΣΤΕΡΑ ΣΤΗΝ ΠΟΛΩΝΙΑ, ΜΕΤΑ ΣΤΟ ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ ΚΑΙ ΤΩΡΑ ΟΙ ΚΑΛΟΣΕΛΑΜΙΣΤΕΣ ΣΤΗΝ ΤΣΕΤΣΕΝΙΑ...

ΣΚΕΦΤΟΤΑΝ Ο ΚΩΣΤΑΚΗΣ: ΜΕΧΡΙ ΠΟΤΕ ΟΙ ΜΟΓΓΟΛΟΙ ΘΑ ΠΟΛΙΟΡΚΟΥΝ ΤΗ ΜΗΤΕΡΑ-ΠΑΤΡΙΔΑ; ΜΙΑ ΟΙ ΠΕΡΣΕΣ, ΥΣΤΕΡΑ Η ΚΟΚΚΙΝΗ ΜΗΜΙΑ, ΜΕΤΑ Η ΑΛΜΑΝΑ ΚΑΙ ΤΩΡΑ ΟΙ ΒΡΩΜΟΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΙ ΤΩΝ ΒΑΛΚΑΝΙΩΝ...

...ΚΙ ΕΤΕΙ ΒΡΕΘΗΚΑΝ ΣΤΟ ΙΔΙΟ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΝΑ ΕΚΤΕΛΟΥΝ ΤΟΝ ΠΡΩΤΟ ΑΠΙΣΤΟ ΛΗΚΜΑΤΙΣΤΟ ΠΟΛΕΜΟΥ...

...ΚΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΚΑΙΡΟ ΑΝΑΚΑΛΥΨΑΝ ΠΩΣ ΕΝΑΣ ΠΟΛΥ ΙΣΧΥΡΟΣ ΔΕΣΜΟΣ ΕΙΚΕ ΑΝΑΠΤΥΧΘΕΙ ΑΝΑΜΕΣΑ ΤΟΥΣ...

ΕΩΣ ΠΟΥ ΤΑ ΛΕΜΕ ΝΑ ΜΗΝ ΞΕΧΝΑΜΕ ΠΩΣ ΚΑΠΟΥ ΓΥΡΩ ΣΤΟ 1939 Η ΕΣΣΔ ΜΑΣ ΚΑΙ ΤΟ Γ' ΡΑΪΧ ΣΑΣ ΤΑ ΠΗΓΑΙΝΑΝ ΜΙΑ ΧΑΡΑ...

ΝΑΙ, ΝΑ ΤΑ ΛΕΜΕ ΚΙ ΑΥΤΑΙ ΚΑΙ ΝΑ ΜΗΝ ΞΕΧΝΑΜΕ ΕΠΙΣΗΣ ΠΩΣ Η ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΡΩΣΙΑ ΠΟΤΕ ΠΟΤΕ ΞΗΓΙΟΤΑΝ ΚΑΤΙ ΠΟΛΥ ΣΩΡΙΚΑ ΠΟΚΡΟΜ ΣΕ ΑΥΤΟΥΣ ΤΟΥΣ ΚΩΛΟΣΙΝΙΣΤΕΣ...

ΑΑΑΑΑΧΧΧΧ... ΠΟΣΑ ΤΕΛΙΚΑ ΜΑΣ ΕΝΩΝΟΥΝ ΑΝΑΣΤΕΝΑΞΑΝ ΚΙ ΟΙ ΔΥΟ ΜΑΖΙ... ΤΟΣΑ ΧΡΟΝΙΑ ΚΑΜΕΝΑ...ΑΣ ΤΟ ΠΑΡΟΥΣ ΤΩΡΑ ΑΠΟΦΑΣΗ ΠΩΣ ΔΕ ΔΙΑΦΕΡΟΥΜΕ ΣΕ ΤΙΠΟΤΑ ΚΙ ΑΣ ΒΡΟΝΤΟΦΩΝΑΞΟΥΜΕ ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΣΥΜΦΙΛΙΩΣΗΣ...ΕΜΠΡΟΣ ΛΟΙΠΟΝ...

ΤΙ ΚΙΑΝ ΜΕΧΡΙ ΤΟ ΠΕΝΗΝΤΑ ΜΕ ΦΩΝΑΖΑΝ ΣΥΜΜΟΡΠΗ ΤΙ ΚΙΑΝ ΜΕΧΡΙ ΤΟ ΟΓΔΟΝΤΑ ΕΓΩ ΚΗΜΟΥΝ ΚΑΤΑΔΟΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΑ ΕΙΝΑΙ Η ΜΑΝΑ ΜΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΟΙΝΟ ΜΑΣ ΣΠΙΤΙ ΣΤΑΛΙΝΙΚΟΣ Ή ΚΑΙ ΝΑΖΙ ΕΛΛΗΝΑΣ ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ

Βελιγράδι, αθήνα, ευρώπη. Μια εταιρεία! Ανάμεσα σε εκατοντάδες άλλες. Δεν είχε σημασία ποιοί ήταν οι μεγαλέμποροι, ποιοί ήταν στο διοικητικό συμβούλιο. Αυτοί ποτέ δε θα μαθαίναμε ποιοί είναι. Ούτε άλλωστε και ενδιέφερε κανέναν. Το πρώτο πράγμα που μάθαινε κανείς στην εταιρεία ήταν να μην ξέρει.

"Πόσοι νομίζεις ότι αντέχουν να ξέρουν;", μου είχε πει κάποτε ο Κ. που με είχε φέρει σ' αυτή τη δουλειά. "Ξέρεις είναι μια καθόλα νόμιμη και ειρηνική δουλειά αλλά μη νομίζεις ότι διαφέρει σε τίποτα από όσα κάναμε εκεί στο μέτωπο. Είχες εκεί το πραγματικό σου όνομα; Όχι. Αναρωτήθηκες ποτέ ποιοί ήταν αυτοί που έσφαζες; Όχι. Το μόνο που γνώριζες εσύ κι όσοι άλλοι βρέθηκαν εκεί ήταν το καλό της πατρίδας. Όχι οποιοδήποτε καλό, το καλό όπως μόνο εκείνος, ο πρόεδρος ο ένας και μοναδικός, που ακόμη και σήμερα κυβερνάει, εννοούσε. Γιατί να διαφέρει καλέ μου φίλε και πρώην συμπολεμιστή το καλό της πατρίδας απ' το καλό της εταιρείας; Είναι κι αυτό ένα μέρος του αγώνα που διεξάγουμε".

Ρουτίνα. Γαμημένη βαριά κι ασήκωτη ρουτίνα, που όμως κάνει τα πράγματα πιο εύκολα. Παραλαμβάνουμε εμπορεύματα από εκεί που συνεχίζει να διεξάγεται ο πόλεμος κι αφού καταχωρηθούν και ταξινομηθούν, ετοιμάζουμε τις αποστολές για τους πλούσιους πελάτες μας στον πρώτο κόσμο. Τιμολόγια, δελτία αποστολής, περιγραφή είδους κι αξιολόγηση ποιότητας, δουλειά ανιαρή και μονότονη, δεν είσαι εσύ, είναι η δουλειά που δίνει το ρυθμό, πρέπει νά 'χει δίκιο ο Λ. όταν λέει πως αυτή η δουλειά μοιάζει τόσο πολύ με τον πόλεμο.

Κοιτάζω γύρω μου. Τους συναδέλφους μου, τους εμπόρους, τους προμηθευτές. Πρόσωπα ανέκφραστα και σκληρά, συμπεριφορά και κινήσεις επαγγελματία εγκληματία. Εικόνες από το κοντινό παρελθόν, Ζέπα, Γκόραντζε, Σρεμπρένιτσα, αλλάζουν ο χώρος και ο χρόνος, τα πρόσωπα μένουν ίδια, γνωρίζεις έναν απ' το είδος και είναι σα να τους έχεις γνωρίσει όλους. Η εταιρεία βέβαια υπήρχε και πριν τον πόλεμο. Αλλά ο πόλεμος την έκανε μεγάλη και τρανή όπως την πατρίδα μας. Με τον πόλεμο άνοιξαν οι δουλειές. Τό 'χε προβλέψει και το αφεντικό: "Όταν ο θάνατος γίνει της μόδας, όταν η προσφορά πρώτων υλών αυξηθεί, τότε θα κάνουμε χρυσές δουλειές, εμείς και οι έλληνες φίλοι μας". Δικαιώθηκε. Οι άνθρωποι μας στην πατρίδα μπορούσαν να βρουν σχεδόν τα πάντα. Συκώτι εικοσάχρονο. Πάγκρεας έρηβου. Αθώα ή διεστραμμένα μυαλά. Η παρθένα υγιής χώρα μας μπορούσε να προμηθεύσει στον κατεστραμμένο από τις χημείες οργανισμό του πρώτου κόσμου, ό,τι ποθούσε. Στις καλύτερες και πιο συμφέρουσες τιμές. Ήμασταν φτηνοί. Προσφέραμε την καλύτερη ποιότητα. Ποιός θ' αρνιόταν να πουλήσει το καλογυμνασμένο δεξί του πόδι; Ποιός θά 'χε πρόβλημα να ζησει χωρίς το αριστερό του νεφρό; Διακόσιες χιλιάδες νεκροί βόσνιοι αρκούσαν για να πείσουν τον κάθε αφελή. Όλοι διδάσκονται απ' τον πόλεμο. Γίνονται πιο ρεαλιστές όπως λέει κι ο Λ. Είναι μια διαρκής διαδικασία μάθησης. Με τους πιο σκληρούς όρους. Υπάρχουν η τηλεόραση, το ραδιόφωνο, οι εφημερίδες. Υπάρχουν και τα όπλα. Όλα σε σημαδεύουν. Στο μυαλό και την καρδιά. Μαθαίνεις να πεθαίνεις για ανώτερους σκοπούς. Να πουλιέσαι για κατώτερους. Το πρώτο γίνεται με τη μεγαλύτερη επισημότητα. Το δεύτερο με άκρα μυστικότητα. Γι' αυτό η πατρίδα μας έχει τόσους πολλούς ήρωες. Γι' αυτό η εταιρεία μας είναι σα να μην υπάρχει. Τα πάντα με τη μεγαλύτερη δυνατή εχεμύθεια. Οι γιατροί μας, οι μεταφορείς μας, οι φρουροί μας, οι δημοσιογράφοι μας, οι τελωνειακοί μας, οι προμηθευτές μας, έχουν μάθει να ζουν σαν άγνωστοι μεταξύ αγνώστων, ξέροντας πολλά και δεν ξέρουν τίποτε ταυτόχρονα, κι η αλήθεια είναι πως πληρώνονται πολύ καλά για να το κάνουν αυτό. Ιδιαίτερα οι φίλοι μας έλληνες φαίνεται σα να κατείχαν από πάντα αυτή την "τέχνη". Όλοι τους, από τους απλούς πολίτες μέχρι τους μεγαλοβιομήχανους που έχουν αγοράσει κάμποσα από τα εδάφη που κατακτήσαμε, έχουν πιάσει το νόημα του εμπορίου. Ή του πολέμου. Για μας δεν έχει και μεγάλη διαφορά. Και για κείνους το ίδιο νομίζω. Στηρίζουν το "δίκαιο" πόλεμο που κάνουμε. Στηρίζουμε τις νόμιμες επενδύσεις τους. Εξειδίκευση; Καταμερισμός εργασίας; Μήπως κι ο πόλεμος δεν είναι μια μεγάλη μπίζνα, λίγο πιο ωμή και απροκάλυπτη από όλες τις υπόλοιπες; Που ο καθένας κάνει τη δουλειά του; Ένας στρατιώτης που σκότωσε, βίασε και πλιατσικολόγησε σε καιρό πολέμου, ένας πατριώτης που έκανε εμπόριο μελών σώματος σε καιρό ειρήνης.

Εγώ είμαι ο Σλόμπονταν, ο Ράντοβαν, ο Βόγισλαβ...

Εσείς είστε οι έλληνες φίλοι μου... Ξέρετε τι σημαίνει αυτή η φιλία... Έτσι δεν είναι;

Η ΑΓΝΟΤΗΤΑ ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑ

αστικός τομέας Δ
οκτώβριος 1999, τεύχος 7

από το Περιστέρι

ΕΝΑ ΓΕΛΙΟ ΘΑ ΤΟΥΣ ΘΑΨΕΙ!

αντίτυπος
σεπτέμβρης - οκτώβρης '99
τεύχος 20
πρωτοβουλία από το
αυτοδιαχειριζόμενο στέκι
Αγίας Παρασκευής - Χαλανδρίου

είστε απογοητευμένοι από το χρηματιστήριο;
γρατζούνισε τ' αυτοκίνητό σας ασυνείδητος courier;
ανακαλύψατε ότι δεν έχετε πια θέση στο μαγικό κόσμο του lifestyle;

ΕΠΕΝΔΥΣΤΕ ΣΤΗΝ
ΑΡΡΩΣΤΕΙΑ ΣΑΣ

Cash Back Medical

ε, δε θα πέσετε στην πρέζα κιόλας
υπάρχουν τα δικά σας νόμιμα ναρκωτικά
Το μοναδικό πρόγραμμα φαρμακευτικής τοξικομανίας
που ενώ καλύπτει πλήρως τα ναρκωτικά σας
ΣΑΣ ΕΠΙΣΤΡΕΦΕΙ ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΑ ΣΑΣ
για προσφορά της της "πάρε το καπάκι σου" insurance